

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PEČOVATELSKÉ SLUŽBY

Střední odborná škola, Bruntál, příspěvková organizace
Krnovská 998/9
792 01 Bruntál

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Profil absolventa	4
3. Charakteristika oboru	6
4. Transformace z RVP do ŠVP	17
5. Učební plán	18
6. Učební osnovy, moduly	19
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	19
EKOLOGIE A ZDRAVÍ	24
MATEMATIKA	30
OBČANSKÁ NAUKA	34
TĚLESNÁ VÝCHOVA	42
VÝPOČETNÍ TECHNIKA	50
EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA	56
PŘÍPRAVA POKRMŮ	60
PSYCHOLOGIE	65
TECHNOLOGIE	69
ZÁKLADY PEČOVATELSTVÍ	76
ZDRAVOVĚDA	88
ODBORNÝ VÝCVIK	96
7. Popis materiálního a personálního zajištění výuky oboru	114
8. Charakteristika spolupráce se sociálními partnery oboru	116

1. Identifikační údaje

Název školy: Střední odborná škola, Bruntál, příspěvková organizace
Adresa: Krnovská 998/9, 792 01 Bruntál
Druh školy: střední škola
Právní forma: příspěvková organizace

Název školního vzdělávacího programu:

PEČOVATELSKÉ SLUŽBY

Kód a název oboru vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Platnost ŠVP od: 1. 9. 2025
Délka a forma studia: 3 roky, denní studium
Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s výučním listem
Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, 28. října 117,
702 18 Ostrava
Ředitel školy: Mgr. Michal Durec, DiS.
Kontakty ředitelství: 554 295 258
Faxu: 554 304 305
e-mail: sosbruntal@sosbruntal.cz
www: www.sosbruntal.cz

Mgr. Michal Durec, DiS., v. r.

Razítko a podpis ředitele školy

2. Profil absolventa

Kód a název oboru vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: PEČOVATELSKÉ SLUŽBY
Dosažený stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem
Délka a forma studia: 3 roky, denní
Datum platnosti: od 1. 9. 2025
Školní vzdělávací program je určen pro dívky a hochy

Uplatnění absolventa v praxi

Absolvent školního vzdělávacího programu Pečovatelské služby je středoškolsky vzdělaný pracovník se všeobecným i odborným vzděláním, tj. disponuje požadovanými dovednostmi, vědomostmi a zaujímá postoje nutné pro výkon profese.

Absolvent je připraven vykonávat jednodušší pracovní činnosti. Získané vědomosti mu umožní uplatnit se jako pracovník sociálních služeb v ambulantních nebo pobytových zařízeních a v terénních službách, zejména při poskytování přímé obslužné a asistentské péče klientům zdravým i se zdravotním postižením a také při zajišťování chodu domácnosti klientů nebo pomoci rodinám s péčí o dítě.

Především najde uplatnění na pozici pracovník v sociálních službách, osobní asistent, pomocník v domácnosti.

Dále se může uplatnit v úklidových službách v sociálních ubytovacích aj. zařízeních, v kuchyních při výkonu pomocných prací při přípravě pokrmů, při šití a opravách prádla a bytových doplňků, při praní a žehlení prádla.

Absolvent disponuje kompetencemi pro samostatné poskytování služeb soukromým osobám při zajišťování péče o domácnost.

Získaným vzděláním má absolvent vytvořeny předpoklady pro další vzdělávání.

Absolvent je připraven pro práci v pozici zaměstnance střední i velké firmy. Zejména v pracovních pozicích, kdy vykonává stejnorodé práce s rámcovým zadáním a přesně vymezenými výstupy pod vedením řídicího pracovníka.

Absolvent je schopen po příslušné praxi vykonávat i náročnější profesní činnosti.

V souladu s přílohou č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, absolvent tohoto oboru vzdělání nemusí naplnit požadavek absolvování kvalifikačního kurzu.

Očekávané výsledky vzdělávání a kompetence absolventa

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, v návaznosti na základní vzdělávání a na úroveň odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům následující kompetence.

Odborné kompetence

Absolvent je připraven:

- poskytovat přímou obslužnou nebo asistentskou péči klientům
- pomáhat při zajišťování chodu domácnosti

- spolupracovat při zajišťování sociálních služeb
- podílet se na realizaci a organizaci úklidu v sociálních, ubytovacích a jiných zařízeních
- připravovat jednodušší pokrmy a nápoje
- dodržovat hygienické předpisy a zásady při manipulaci s potravinami, případně výdeji pokrmů
- ovládat šití a opravy prádla a bytových doplňků
- ovládat praní a žehlení prádla a oděvů
- dbát na bezpečnost a ochranu zdraví při práci
- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků a služeb
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje

Klíčové kompetence

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, na úrovni odpovídající jejich schopnostem a učebním předpokladům, následující klíčové kompetence. Klíčové kompetence navazují na klíčové kompetence osvojované na základní škole a dále se prohlubují. Konkrétní plnění a obsah klíčových kompetencí je uveden v kapitole 3. Charakteristika školního vzdělávacího programu a dále pak v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

Kompetence k učení

Kompetence k řešení problémů

Komunikativní kompetence

Personální a sociální kompetence

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Kompetence k pracovnímu uplatnění

Matematické kompetence

Digitální kompetence

Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

- je střední vzdělání s výučním listem
- kvalifikační úroveň EQF 3

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou dle zadání závěrečné zkoušky, dokladem o dosaženém stupni vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list.

Obsah a organizace jednotné závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Témata závěrečné zkoušky, zejména praktické, musejí být stanovena nejméně ze 2/3 z obsahového okruhu Základy pečovatelsví. Zbývající část témat stanoví ředitel školy z jednoho z následujících obsahových okruhů: Úklidové práce, Příprava pokrmů, Šití a opravy prádla a bytových doplňků, Praní a žehlení prádla.

3. Charakteristika oboru

Kód a název oboru vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: PEČOVATELSKÉ SLUŽBY
Dosažený stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem
Délka a forma studia: 3 roky, denní
Datum platnosti: od 1. 9. 2025
Školní vzdělávací program je určen pro dívky a hochy

3.1 Podmínky pro přijetí ke studiu

- přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem 561/2004 Sb.
- ukončení základního vzdělávání
- zdravotní způsobilost uchazeče
- splnění kritérií přijímacího řízení stanovených pro daný školní rok

3.2 Zdravotní způsobilost

Předpokladem přijetí uchazeče ke vzdělávání ve střední škole je splnění podmínek zdravotní způsobilosti pro daný obor vzdělání stanovena nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů:

Prognosticky závažná onemocnění podpůrného a pohybového aparátu znemožňující zátěž páteře v případě, že je nezbytné postupovat podle § 67 odst. 2 věta druhá školského zákona. Přecitlivělost na

- a) alergizující látky používané při praktickém vyučování,
- b) látky ropného původu v případě, že je nezbytné postupovat podle § 67 odst. 2 věta druhá školského zákona.

Závažné duševní nemoci a poruchy chování.

K posouzení zdravotního stavu uchazeče je způsobilý příslušný registrovaný praktický lékař.

3.3 Celkové pojetí vzdělávání

Školní vzdělávací program rozpracovává výsledky vzdělávání ve vazbě na učivo, odborné a klíčové kompetence a průřezová témata.

Obecným cílem vzdělávacího programu je připravit pracovníka, který se dobře umístí na trhu práce, případně bude schopen reagovat na měnící se podmínky trhu práce. Studijní obor je přiměřeně náročný na manuální a intelektové dovednosti žáků. Vyučující vedou žáky k trpělivé a soustavné práci a usilují o to, aby si žáci vytvořili kladný vztah ke zvolenému oboru a získali správné pracovní návyky.

Vzdělávací program umožňuje získání všeobecných a odborných vědomostí a manuálních a intelektových dovedností potřebných k vykonávání povolání. Především najde uplatnění na pozici pracovník v sociálních službách, osobní asistent, pomocník v domácnosti. Další možností je uplatnění v kuchyních při výkonu pomocných prací při přípravě pokrmů, při šití a opravách prádla a bytových doplňků, při praní a žehlení prádla, v provozu prádelny a úklidových službách a také při úklidu ve zdravotnických nebo sociálních zařízeních. Absolvent

disponuje kompetencemi pro samostatné poskytování služeb soukromým osobám při zajišťování péče o domácnost.

Dále je respektovaná snaha o vybavení absolventa takovými znalostmi, dovednostmi a postoji, které mu umožní dobré uplatnění na trhu práce. Při sestavování obsahu vzdělávání jsou plněny požadavky RVP a sociálních partnerů z oblasti sociálních služeb. Učivo odborných předmětů je vybráno s ohledem na možnosti pracovního uplatnění absolventa v různých typech zařízení.

3.4 Organizace výuky

Příprava žáků je organizována jako tříleté denní studium. V průběhu celého studia se střídají v týdnu dva dny teoretického vyučování a tři dny odborného výcviku.

Výuka u smluvních partnerů probíhá pod vedením instruktorů z řad zkušených pracovníků těchto firem a je kontrolována učiteli odborného výcviku a zástupcem ředitele pro odborný výcvik.

Na začátku studia organizuje škola pro žáky prvních ročníků adaptační kurz. Zde se žáci seznámí nejen se svými studijními povinnostmi, ale také naváží první kontakty se svými spolužáky a třídním učitelem. Toto přispívá k vytváření vhodného klimatu v třídním kolektivu a k úspěšnému zařazování žáků do kolektivu.

Metody a formy výuky, tyto jsou rozpracovány v úvodu učebních osnov vyučovacích předmětů. Vyučující je volí s ohledem na výsledky vzdělávání, charakter a cíle předmětu, pedagogickou situaci a možnosti školy.

Vyučující uplatňují vhodnou motivaci, která stimuluje práci žáků a nejčastěji se opírá o zájem o zvolený učební obor. Podobně aplikační příklady jsou vybírány tak, aby se týkaly problematiky odborných předmětů. Důraz je kladen na podporování samostatné práce žáků, především na osobní zodpovědnost a samostatnost, schopnost kooperace a týmové spolupráce se záměrem odpovídajícího sebehodnocení.

Realizace teoretického vyučování.

Všeobecně vzdělávací předměty rozšiřují a prohlubují všeobecné znalosti a dovednosti žáka a vytvářejí předpoklady pro odborné vzdělávání. Odborné předměty jsou zaměřeny na získání odbornosti ve zvoleném oboru.

Obsah odborných předmětů je předmětně koordinován s odborným výcvikem.

Během studia je žák veden tak, aby si byl vědom svých osobních možností a kvalit, aby uměl pracovat samostatně i v týmu. Výuka pomáhá rozvoji osobnosti a vytváří předpoklady k tomu, aby se žák zapojil do života společnosti a měl možnost dalšího rozvoje.

Realizace praktického vyučování

Praktické vyučování je realizováno formou odborného výcviku. Odborný výcvik žáků oboru pečovatelské služby, kromě výuky v zařízeních SOŠ, je realizován v souladu s ustanovením § 65 školského zákona v podnikové sféře u právnických a fyzických osob na základě smlouvy o výuce. Cílem odborného výcviku je praktické osvojení dovedností a aplikace všeobecných a odborných dovedností.

Výuka u smluvních partnerů probíhá pod vedením instruktorů z řad zkušených pracovníků těchto firem a je kontrolována učiteli odborného výcviku a zástupcem ředitele pro praktické

vyučování. Smlouva je uzavírána na jeden školní rok, v pololetí dochází k úpravám smlouvy. Během studia vystřídají žáci několik různých typů zařízení. Tento systém zajišťuje, aby se žáci seznámili s různými provozními podmínkami.

Praktické vyučování umožňuje žákům využití teoretických poznatků v praxi, ověření a rozšíření odborných znalostí a pěstování dovedností potřebných pro daný obor tak, aby žák získal jistotu při provádění praktických činností, byl samostatný, dokázal prakticky použít nabyté znalosti při řešení a plnění praktického úkolu. Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za plnění úkolů a kvalitu vykonané práce jednotlivce i kolektivu. Používané metody rozvíjí komunikační dovednosti, estetické cítění, upevňování pracovních návyků.

Další vzdělávací aktivity. Metody odborného výcviku jsou doplněny o návštěvy odborných pracovišť, exkurze, kurzy.

Žáci se zúčastňují odborných soutěží.

Zástupci podnikové sféry jsou pravidelně zváni k závěrečným zkouškám. Ve spolupráci s dalšími subjekty se žáci školy účastní různých prezentačních a jiných akcí.

3.5 Realizace klíčových kompetencí

Klíčové kompetence jsou rozvíjeny rozptýleně ve všech předmětech v logických souvislostech s obsahem vzdělávání.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

Kompetence k učení

Učitelé vedou žáky ve skupinách nebo individuálně k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých možností a schopností se efektivně učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání.

Učitelé vedou žáky k práci s různými zdroji informací, žáci informace vyhledávají, třídí a zpracovávají, z výkladu si pořizují poznámky. Ve výuce jsou vyhledávány a zpracovávány další zdroje informací jako jsou např. zkušenosti jiných lidí, které žáci kriticky posuzují a vyslovují hodnotící závěry, tím je také zvyšován zájem o daný obor.

Žákům jsou zadávány jednoduché práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků. Výstupem některých předmětů jsou samostatně vytvářené práce, které žáci zpracovávají a prezentují jejich výsledky před kolektivem, hodnotí svou práci a své pokroky ve studiu a přijímají hodnocení jiných lidí.

Škola organizuje tematicky zaměřené exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost poznatků v praxi.

Škola seznamuje žáky s možnostmi dalšího vzdělávání zejména v oboru sociálních služeb.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. Škola zavádí takové organizační formy výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení kompetencí k řešení problémů, identifikaci jádra problému a vyslovení návrhů možných postupů při řešení.

K řešení jsou předkládány úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů včetně praktických znalostí a dovedností. Žáci sami volí prostředky, způsoby a pořadí při vypracování úkolů.

Jsou zařazovány metody umožňující spolupráci a dělbu práce při plnění úkolů, podporují kooperaci a odpovědnost jednotlivce za práci celku.

Kompetence komunikativní

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých možností a schopností se vyjadřovat v písemné i ústní formě v různých situacích. Ve výuce škola upřednostňuje metody, které umožňují týmovou a prezentaci výsledků činnosti, používány jsou metody aktivního sociálního učení jako např. braistorming, simulace, hraní rolí, diskuse.

Žáci jsou vedeni k přiměřenému vyjadřování v projevech psaných i mluvených, vhodné prezentaci při oficiálních příležitostech.

Ve vyučování je požadována srozumitelná formulace myšlenek, naslouchání názorům jiných lidí a vyslovování názorů přiměřeně k tématu diskuse.

Škola umožňuje žákům využívat moderní komunikační technologie, vyžaduje využívání různých zdrojů informací, jejich kritické hodnocení a odpovědné používání.

Žáci zpracovávají písemnosti potřebné v běžném životě i práci, např. životopis, úřední formuláře, tiskopisy podniku. Důraz je kladen nejen na obsahovou správnost ale i na formální úpravu písemností.

Kompetence sociální a personální.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů. Škola zařazuje adaptační kurzy pro žáky prvního ročníku, na kterých se žáci seznamují v rámci nově utvořených tříd a stanovují třídní pravidla soužití.

Kompetence sociální a personální jsou rozvíjeny i v rámci postupů a metod ve vyučování, které byly uvedeny výše a také např. při odborném výcviku, týmové práci, soutěžích, reprezentačních akcích. Zejména volba adekvátní reakce na hodnocení své osoby, zvažování názorů jiných lidí a stanovování cílů reálně ke svým možnostem.

Metody skupinové práce rozvíjí mezilidské vztahy a předchází konfliktům, přispívají k oceňování výhod práce v týmu.

Ve vyučování je, současně s profesionálním přístupem k výkonu práce ve službách, zdůrazňována odpovědnost každého jedince za vlastní zdraví a odpovědný přístup k životu. Žáci jsou připravováni na řešení ekonomických a sociálních problémů vyplývajících z běžného života.

Kompetence občanské a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje odstavné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je. Jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské a světové kultury. Žáci se již v prvním ročníku spolupodílejí na vytváření pravidel ve třídě. Na třídnických hodinách hodnotí žáci chování své i ostatních. Je vyžadováno přijetí odpovědnosti za vlastní chování a hledání společného řešení při nápravě chyb.

Žáci pracují na úkolech tematicky zaměřených na problematiku sociální a ekologickou, dodržování zákonů a jednání v souladu s morálními principy.

Škola organizuje účast žák na kulturních a společenských akcích. Žáci jsou motivováni k účasti na veřejném i politickém životě, ochraně tradic a vnímání evropského a světového kontextu života v ČR.

Škola pořádá besedy s odborníky z různých oblastí činnosti.

Kompetence pracovní

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení. Pracovní kompetence jsou rozvíjeny především v rámci odborného výcviku. Žáci jsou vedeni k odpovědnému plnění úkolů, technologické kázni a poctivosti. Zdůrazňována je profesní etika při poskytování služeb a jednání se zákazníky.

Žáci hodnotí své výkony a navrhuji postupy k odstranění nedostatků ve své práci.

Při týmové práci je zdůrazňován význam kooperace, dělení kompetencí a význam práce všech členů skupiny pro kvalitní výsledek.

Žáci, kteří pracují, velmi dobře reprezentují školu na soutěžích a společenských akcích.

Žáci pracují ve školních kroužcích a podílejí se na realizaci různých mimoškolních akcí.

Žáci jsou seznamováni s možnostmi pracovního uplatnění, dalšího vzdělávání a požadavcích zaměstnavatelů na zvolené činnosti. Sami vyhledávají informace, seznamují se s právy i povinnostmi.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

3.6 Realizace průřezových témat

Zařazení průřezových témat do výuky je organizováno tak, aby si žák uvědomil vzájemnou použitelnost a souvislost znalostí a dovedností z různých vzdělávacích oblastí. Průřezová témata výrazně formují charakter žáků a jejich postoje. Průřezová témata jsou zařazována do všech ročníků vždy podle vhodnosti ve vazbě na učivo a jsou rozpracována v učebních osnovách předmětů, dále jsou součástí třídnických hodin.

Občan v demokratické společnosti

Pro realizaci průřezového tématu je nezbytné vytvoření demokratického klimatu školy. Průřezové téma je realizováno komplexně v předmětu **Občanská nauka** a **Psychologie**, jsou zařazena tato témata.

1. Osobnost a její rozvoj.
2. Komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů.
3. Společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství.
4. Stát, politický systém, politika, soudobý svět.
5. Masová média.
6. Morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita.
7. Potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma je realizováno komplexně v předmětu **Ekologie a zdraví**. Dále pak rozptýleně jsou v dalších předmětech a odborném výcviku realizována témata ve vazbě na učivo předmětu.

1. Biosféra v ekosystémovém pojetí.
2. Současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí.
3. Možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v oboru vzdělání a občanském životě.

Člověk a svět práce

Průřezové téma je realizováno komplexně v předmětu **Občanská nauka**. Témata ze světa práce jsou součástí otázky v ústní části závěrečné zkoušky. Rozptýleně pak v dalších předmětech v návaznosti na probírané učivo.

1. Individuální příprava na pracovní trh
2. Svět vzdělávání
3. Svět práce
4. Podpora státu ve sféře zaměstnanosti

Člověk a digitální svět

Digitální technologie přináší vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výuky a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně pracovat a rozpoznávat možnosti i rizika jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula.

Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech, při řešení nejrůznějších problémů.

- V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni komunikovat i prostřednictvím digitálních technologií.
- V občanském vzdělávacím základu jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využívat digitální technologie v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a s různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického a občanského rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů osobního, právního a sociálního charakteru, při získávání a hodnocení informací z různých zdrojů.
- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli při tvořivých činnostech schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria.
- Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií.
- Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti.

3.7 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků se řídí Hodnocením výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál, který uvádí způsoby a kritéria hodnocení chování žáků, opatření k upevnění kázně, kritéria a způsoby hodnocení výsledků vzdělávání a podmínky opravných zkoušek. Při hodnocení žáků je používáno numerické hodnocení-klasifikace.

Hodnocení žáků vyplývá z dílčí klasifikace žáka během pololetí. Příslušný vyučující učitel předmětu využívá k hodnocení znalostí žáka různé druhy zkoušek, písemné práce vypracované jednotlivci i výsledky skupinové práce, praktické práce nebo ústní zkoušení,

prezentace projektů aj., sleduje průběžně výkon žáka, jeho aktivity při vyučování a připravenost na vyučování.

Při klasifikaci je hodnocena ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, kvalita a rozsah získaných dovedností, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti, samostatnost při řešení teoretických a praktických úkolů, schopnost využívat a zobecňovat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech, samostatnost a tvořivost.

V předmětech praktického zaměření se hodnotí také vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, osvojení si praktických dovedností a návyků, využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa. Součástí hodnocení žáků je i hodnocení chování, vystupování žáků a prezentování školy, výsledky žáků při soutěžích, výsledky skupinových zadání apod.

Další konkretizace hodnocení žáků viz. jednotlivé učební osnovy předmětů.

3.8 Ukončení vzdělávání

Vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou konanou dle Zadání závěrečné zkoušky. Závěrečná zkouška se skládá z písemné části ZZ, ústní části ZZ a z praktické části ZZ.

Písemná část závěrečné zkoušky:

Základy pečovatelsví
Zdravověda
Epidemiologie a hygiena
Příprava pokrmů
Technologie

Ústní část závěrečné zkoušky:

Základy pečovatelsví
Zdravověda
Epidemiologie a hygiena
Příprava pokrmů
Technologie
Občanská nauka – člověk a svět práce

Praktická část závěrečné zkoušky

Odborný výcvik
Praktická zkouška obsahuje postupy péče o klienta podle vylosovaného zadání včetně přípravy pokrmu nebo nápoje. Praktická část zkoušky trvá dva pracovní dny. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí Zadáním závěrečné zkoušky.

3.9 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ). Podpůrná opatření zajišťuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle

organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných ŠZ a vyhláškou. Závazný rámec pro obsahové a organizační zajištění odborného vzdělávání všech žáků tvoří RVP pro jednotlivé obory vzdělání, na jejichž základě školy zpracují svůj ŠVP.

Škola může žákovi přiznat 1. stupeň podpůrných opatření. Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve vyučovacích předmětech, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhuji pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují se školským poradenským pracovištěm (výchovní poradce, školní speciální pedagog, školní psycholog), zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Obtíže žáka jsou vyvolané zejména nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí. Škola nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů, pokud tomu tak není, doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Škola může využívat zejména tato podpůrná opatření prvního stupně:

- pedagogická intervence k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku a k rozvoji učebního stylu žáka
- zpracování plánu pedagogické podpory v situaci, kdy pro poskytování opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání
- metody výuky se zaměřují na aktivizaci a motivaci žáka, upevnění pracovních návyků, kladení důrazu na individualizaci výuky, nastavení dílčích cílů, na formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, opakování základních principů učiva.

Používají se běžné pomůcky a učebnice. Výstupy vzdělávání se neupravují.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje na základě doporučení ŠPZ. ŠVP jsou podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který zpracovává škola. Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, na žádost uvolnit žáka zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. Tzn., že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných cvičení, odborného výcviku, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení

odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeutických pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností nebo předmětů a obsahových částí závěrečné zkoušky s výučním listem.

Cíl vzdělávání žáků se SVP zůstává zachován, učivo není redukováno, ale obtížnost učiva (obsah učiva) může být přizpůsobena schopnostem žáka. Pro žáky se SVP jsou podle doporučení ŠPZ voleny vhodné metody a formy vzdělávání i způsoby ověřování osvojeného učiva, může být upravena organizace výuky a žákům je umožněno využívat vhodné pomůcky s cílem zvládnout odborné vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat závěrečnou zkoušku.

Žákům mohou být poskytnuty podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními mohou být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazovány do IVP předměty speciálně pedagogické péče. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v příloze č. 1 k vyhlášce. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP.

Se vzděláváním mimořádně nadaných žáků. V případě integrace těchto žáků by škola postupovala v souladu s platnou legislativou, zejména vyhláškou č. 27/2016 Sb. Viz. Kapitola 3.9.

Systém péče o žáky se SVP a žáky nadané ve škole

Ve škole funguje Školní poradenské pracoviště (ŠPP), které se skládá z výchovného poradce, školního psychologa a učitele s rozšiřujícím vzděláním v oboru speciální pedagogika.

Celé ŠPP se podílí:

1. na vyhledávání žáků se SVP
2. ve spolupráci s ŠPZ, zákonnými zástupci, učiteli realizuje individuální vzdělávací plány pro žáky se SVP
3. stanovuje pravidla pro zařazení žáků do prvního stupně podpůrných opatření, jejich podporu a realizaci podpůrných opatření 1. stupně, včetně plánů pedagogické podpory (PLPP)

Učitel s rozšiřujícím vzděláním v oboru speciální pedagogika se komplexně věnuje vzdělávání žáků se SVP, sleduje využívání a vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření, komunikuje se ŠPZ, žáky a rodiči nezletilých žáků, s dalšími pracovníky školy – učiteli, třídními učiteli, učiteli odborného výcviku. Tento pracovník také konzultuje podpůrná opatření druhého a vyšších stupňů s příslušnými ŠPZ, zodpovídá za platnost doporučení vydávaných ŠPZ.

Celé ŠPP se snaží:

- motivovat žáky k učení,
- přistupovat k žákům individuálně
- pomoci začleňování žáků do běžného kolektivu

- případné potíže konzultovat se ŠPZ, či dalšími institucemi
- realizovat konzultace s rodiči žáků (zákonnými zástupci)
- zajišťovat vzdělávání učitelů všech předmětů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP
- napomáhat komunikaci mezi žáky, učiteli a rodiči

Při vzdělávání žáků se SVP škola dlouhodobě spolupracuje zejména s následujícími školními poradenskými zařízeními:

Pedagogicko-psychologická poradna Bruntál,

PPP a SPC Olomouckého kraje

Speciálně pedagogické centrum pro MP a VŘ Bruntál,

Speciálně pedagogické centrum DAKOL, Petrovice u Karviné,

SPC pro děti, žáky a studenty s poruchou autistického spektra při ZŠ Kpt. Vajdy, Ostrava – Zábřeh, SPC Srdce při Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5.

4. Transformace z RVP do ŠVP

TRANSFORMACE Z RVP DO ŠVP							
Škola	Střední odborná škola, Bruntál, příspěvková organizace						
Kód a název RVP	75-41-E/01 Pečovatelské služby						
Název ŠVP	PEČOVATELSKÉ SLUŽBY						
Účinnost od	1.9.2025						
RVP			ŠVP				
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyuč. hodin za studium		Vyučovací předmět	Počet vyuč. hodin za studium			
	týdenních	celkových		týdenních	celkových	Celkem týdenních	Celkem celkových
Jazykové vzdělávání - český jazyk	2	64	Český jazyk a literatura	2	64 0 0	2	64
Občanský vzdělávací základ	3	96	Občanská nauka Ekologie a zdraví	3 0	96 0 0	3	96
Matematické vzdělávání	3	96	Matematika	3	96 0 0	3	96
Estetické vzdělávání	1	32	Český jazyk a literatura	1	32 0	1	32
Vzdělávání pro zdraví	3	96	Tělesná výchova Ekologie a zdraví	6 0,5	192 16 0	6,5	208
Informatické vzdělávání	3	96	Výpočetní technika	3	96 0 0	3	96
Všeobecné celkem	15	480		18,5	592	18,5	592
Základy pečovatelsví	35	1120	Základy pečovatelsví Epidemiologie a hygiena Zdravověda Psychologie Odborný výcvik	7,5 1 4 1 34	240 32 128 32 1088	39	1248
Úklidové práce	4	128	Technologie Odborný výcvik	1 4	32 128 0	5	160
Příprava pokrmů	8	256	Příprava pokrmů Odborný výcvik	4 8	128 256 0 0	12	384
Šití a opravy prádla a bytových doplňků	5	160	Technologie Odborný výcvik	1,5 6	48 192 0	7,5	240
Praní a žehlení prádla a oděvů	4	128	Technologie Odborný výcvik	1,5 4	48 128 0	5,5	176
Disponibilní hodiny	25	800			0	0	0
Odborné vzdělávání celkem	56	2592	Odborné vzdělávání celkem	77,5	2480	30	960
Celkem	96	3072	Celkem	96	3072	48,5	1552
Odborná praxe			Odborná praxe				
Kurzy			Kurzy				

5. Učební plán

Název instituce:

Střední odborná škola, Bruntál,
příspěvková organizace

Název ŠVP:

PEČOVATELSKÉ SLUŽBY

Kód a název oboru vzdělání:

75-41-E/01 Pečovatelské služby

Dosažený stupeň vzdělání:

střední vzdělání s výučním listem

Délka a forma studia:

3 roky, denní

Datum platnosti:

1. 9. 2025

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku			Celkem
	1.	2.	3.	
A. Všeobecně vzdělávací předměty	6,5	6	6	18,5
Český jazyk a literatura	1	1	1	3
Ekologie a zdraví	0,5	0	0	0,5
Matematika	1	1	1	3
Občanská nauka	1	1	1	3
Tělesná výchova	2	2	2	6
Výpočetní technika	1	1	1	3
B. Odborné předměty	6,5	7	7	20,5
Epidemiologie a hygiena	0	1	0	1
Příprava pokrmů	1	1	1	3
Psychologie	0	0	1	1
Technologie	1	1	2	4
Základy pečovatelství	2,5	3	2	7,5
Zdravověda	2	1	1	4
Odborný výcvik	18	18	21	57
Celkem hodin týdně	31	31	34	96

6. Učební osnovy, moduly

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby

Název ŠVP: Pečovatelské služby

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Platnost: od 1. 9. 2025

Forma vzdělání: denní

Počet hodin za studium celkem: 96

Učební osnova předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu je vychovávat žáky ke kultivovanému projevu a podílet se na rozvoji jejich duševního života. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků, začlenit jazykové návyky do mimoškolních souvislostí a rozvíjet čtenářskou gramotnost. Cílem estetického vzdělávání je působit na city a vůli žáků, a tak utvářet jejich hodnotovou orientaci. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pochopili, že dorozumívát se s lidmi je základní potřebou lidského života, rozvíjeli výstižně a jazykově správně své vyjadřování, tyto vědomosti a dovednosti dovedli prakticky využívat v písemném a ústním projevu, dovedli slušně vystupovat, na základě ukázek vybraných literárních děl si vytvořili čtenářské dovednosti.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávacích oblastí RVP *Vzdělávání a komunikace v českém jazyce* a *Estetické vzdělávání*, okruh *Práce s literárním textem* a *Informatické vzdělávání*. Učivo je rozvrženo do následujících okruhů. Okruh *Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností* navazuje na znalosti ze základní školy o gramatice a základech pravopisu, prohlubuje je a upevňuje, rozvíjí slovní zásobu. Okruh *Komunikační a slohová výchova* se věnuje rozvoji komunikačních dovedností, sestavování krátkých slohových útvarů potřebných zejména pro budoucí praktický život žáků. Okruh *Práce s textem a získávání informací* rozvíjí schopnost vyhledat potřebné informace a porozumět obsahu textu. Oblast *Estetické vzdělávání* je zaměřena na rozlišení konkrétního literárního díla podle základních druhů a žánrů, na upevňování a rozšiřování znalostí o významných dílech české a světové literatury a rozvíjení čtenářské gramotnosti. Výuka využívá znalostí ze základní školy a mezipředmětově se doplňuje s předměty *Občanská nauka*, *Výpočetní technika* a *odbornými předměty* daného oboru vzdělání.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem vzdělávání je vést žáky k získání celkového kulturního přehledu a k uznávání základních životních hodnot, zejména k dodržování ochrany materiálních a kulturních hodnot, mezilidské tolerance a rozvoj estetického cítění a vnímání.

Metody a strategie výuky

Důraz je kladen na dialog, výklad a práci s texty uměleckými i neuměleckými. Samostatná a skupinová práce je využívána při vyhledávání informací v tištěném textu i na internetu. Vedení sešitu je součástí dlouhodobého hodnocení. Probrané učivo je prohlubováno pomocí opakování a procvičování.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny průběžně klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením. Znalosti jsou ověřovány ústním a písemným zkoušením, cvičeními, samostatnými i skupinovými pracemi, slohovými cvičeními a vypracováním domácích úkolů. Součástí hodnocení je žákův aktivní přístup a vedení sešitu. Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení, žáci jsou vedeni k vytváření pozitivního vztahu k učení a vzdělávání, k práci s textem, vyhledávání a zpracovávání informací, pořizování si poznámek.

Kompetence k řešení problémů, žáci jsou vedeni k porozumění zadání úkolu a získávání informací k jeho řešení.

Komunikativní kompetence, žáci jsou vedeni vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci jak v projevech mluvených, tak i psaných, dokáží se vhodně prezentovat při oficiálním jednání, formulovat své myšlenky srozumitelně, naslouchat pozorně druhým a vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence, žáci se učí pracovat v týmu, přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly a přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů. Žáci jsou vedeni k ověřování poznatků, zvažování názorů, postojů a jednání druhých lidí. *Občanské kompetence a kulturní povědomí*, žáci jsou vedeni k uznávání tradic a hodnot svého národa a k podpoře hodnot místní, národní, evropské a světové kultury.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci s potenciálními zaměstnavateli.

Digitální kompetence

V rámci českého jazyka rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- vedeme žáky k základnímu používání textových editorů pro tvorbu a úpravu jednoduchých textů, jako jsou osobní dopisy nebo krátké zprávy;
- podporujeme žáky v práci s digitálními nástroji pro vyhledávání informací a jejich základní zpracování (např. hledání informací na internetu pro potřeby výuky);
- učíme žáky, jak si ukládat a organizovat své práce na počítači i v cloudu, aby se k nim mohli snadno vrátit později;
- při práci s elektronickými texty rozvíjíme základní čtenářské dovednosti, jako je orientace v textu a porozumění obsahu;
- vedeme žáky k uvědomění si důležitosti respektování autorských práv a k dodržování základních pravidel etického chování při používání digitálních technologií.

Průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, v předmětu je rozvíjena komunikační dovednost, žáci jsou vedeni k přijímání názoru druhých lidí, kultivovanému vyjadřování; dokáží se orientovat v nabídce médií; váží si materiálních a duchovních hodnot.

Člověk a životní prostředí, žáci samostatně a aktivně poznávají okolní prostředí, získávají informace z různých informačních zdrojů.

Člověk a digitální svět

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **1.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; - rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu; - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie;	1.	Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností Hlavní principy českého pravopisu Národní jazyk a jeho útvary Evropské a světové jazyky Rozvrstvení slovní zásoby zvláště vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie Obohacování slovní zásoby a tvoření slov	10
- vhodně se prezentuje; - vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat); - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; - je schopen sestavit a přednést krátký prostě sdělovací projev;	2.	Komunikační a slohová výchova Komunikační situace a strategie Projevy prostě sdělovací, jejich základní znaky, postupy a prostředky (vypravování, krátké informační útvary) Grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů	9
- zjišťuje jednoduché potřebné informace z dostupných informačních zdrojů;	3.	Práce s textem a získávání informací	4 Průběžně

- ví kde je místní knihovna a co v ní může najít; - rozumí obsahu textu;		Informatická výchova, knihovny a jejich služby, noviny, časopisy a jiná periodika, internet Techniky čtení, orientace v textu, jeho rozbor Získávání informací z textu	
- rozliší konkrétní literární díla podle základních literárních druhů a žánrů; - čte s porozuměním literární text; - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl; - získává přehled o kulturním dění.	4.	Práce s literárním textem Podstata a funkce literatury Základní literární druhy a žánry Vybraná díla české literatury do r. 1945 Vybraná díla světové literatury do r. 1945 Četba a interpretace literárního textu Návštěva výstavy, kulturního představení	10

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 2.

Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: - v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví; - řídí se zásadami správné výslovnosti; - odhaluje a odstraňuje jazykové nedostatky;	1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností Tvarosloví – slovní druhy jejich klasifikace Jazyková kultura	8
- je schopen sestavit a přednést krátký prakticky odborný projev; - užívá odbornou terminologii; - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; - popíše předmět nebo osobu;	2. Komunikační a slohová výchova Projevy prakticky odborné, jejich základní znaky postupy a prostředky Popis prostý, popis odborný, popis pracovního postupu, charakteristika	12
- zjišťuje jednoduché potřebné informace z dostupných informačních zdrojů;	3. Práce s textem a získávání informací	3 Průběžně

- přistupuje k nim kriticky, porovnává je a vyhodnocuje; - rozumí obsahu textu;		Techniky čtení, orientace v textu, jeho rozbor Získávání informací z textu	
- rozliší konkrétní literární díla podle základních literárních druhů a žánrů; - čte s porozuměním literární text; - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl; - získává přehled o kulturním dění.	4.	Práce s literárním textem Základní literární druhy a žánry Vybraná díla české literatury po r. 1945 Vybraná díla světové literatury po r. 1945 Četba a interpretace literárního textu Návštěva výstavy, kulturního představení	10

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **3.**

Počet hodin v ročníku: **30**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - orientuje se ve výstavbě textu; - v písemném i mluveném projevu využívá poznatků ze skladby; - zdokonaluje se ve znalosti jazykového systému; - odhaluje a odstraňuje jazykové nedostatky;	1.	Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností Skladba – stavba věty jednoduché i souvětí Souhrnné opakování mluvnického učiva	10
- je schopen sestavit a přednést krátký administrativní projev;	2.	Komunikační a slohová výchova Projevy administrativní (životopis, inzerát s nabídkou práce a odpověď na něj, žádost)	10
- zjišťuje jednoduché potřebné informace z dostupných informačních zdrojů; - přistupuje k nim kriticky, porovnává je a vyhodnocuje; - rozumí obsahu textu;	3.	Práce s textem a získávání informací Získávání informací z textu	3 Průběžně

- rozliší konkrétní literární díla podle základních literárních druhů a žánrů; - čte s porozuměním literární text; - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl; - získává přehled o kulturním dění.	4.	Práce s literárním textem Základní literární druhy a žánry Vybraná díla současné české literatury Vybraná díla současné světové literatury Četba a interpretace literárního textu Návštěva výstavy, kulturního představení	7
---	----	--	---

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby

Platnost: od 1. 9. 2025

Název ŠVP: Pečovatelské služby

Forma vzdělání: denní

Předmět: EKOLOGIE A ZDRAVÍ

Počet hodin za studium celkem: 16,5

Učební osnova předmětu

EKOLOGIE A ZDRAVÍ

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu Základy ekologie a péče o zdraví je vybavit žáka přírodovědnými teoretickými poznatky potřebnými pro kvalifikovaný výkon činností ve svém oboru. Seznamuje žáky s vědecky podloženými poznatky z oblasti Péče o zdraví. Zdůrazněn je význam znalostí v oblasti životosprávy, anatomie a fyziologie lidského organismu. Cílem předmětu v oblasti Ekologie je připravit žáka k aktivní ochraně životního prostředí, ke kladení otázek o okolním světě a k vyhledávání vědecky podložených odpovědí o dalším vývoji lidstva a o odpovědnosti každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Vzdělávání pro zdraví, obsahový okruh Péče o zdraví*, dále je zařazeno komplexně průřezové téma *Člověk a životní prostředí*. Učivo předmětu Ekologie a péče o zdraví je zařazeno do prvního ročníku a je rozčleněno do tří částí. V první části žáci si rozšiřují své poznatky v péči o své zdraví, v zásadách jednání v situacích ohrožení a v první pomoci. Ve druhé části se žáci seznamují se vzájemnými vlivy

mezi člověkem a životním prostředím, získávají informace o současném i budoucím vývoji životního prostředí a zaujímají vlastní postoje k aktivní ochraně životního prostředí.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Směřují k tomu, aby žáci získali motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti, vytvořili si pozitivní postoj k přírodě a získali motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

Metody a strategie výuky

Při výuce je používána forma výkladu, řízeného rozhovoru, práce s textem, samostatné skupinové a týmové práce žáků. Některá témata jsou realizována formou besed či přednášek odborníků, návštěvou osvětových akcí, výstav a exkurzí. Téma ochrana obyvatel za mimořádných událostí je navíc realizováno praktickým cvičením. Důraz je kladen na názornost a srozumitelnost, jsou používány ukázky s využitím PC, využívají se i běžně dostupné nové aplikace.

Hodnocení žáků

Hodnocení žáka vyplývá z dílčí klasifikace, sleduje se průběžně také aktivita žáka při vyučování a přístup žáka k vyučovacímu procesu. Žák je hodnocen za samostatnou i skupinovou práci, při ústním a písemném zkoušení a za aktivitu při výuce. Žáci jsou hodnoceni kombinací klasifikace a slovního hodnocení. Při hodnocení je kladen důraz nejen na teoretické znalosti žáka, ale také na hloubku porozumění poznatkům a na používání odborné terminologie. Požadováno je spojování vědomostí, třídění poznatků a jejich aplikace, řešení úkolů, práce ve skupinách, práce v týmu. Kritéria hodnocení žáka vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení, žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k učení a vzdělávání, k ovládnutí adekvátních technik učení, k vytvoření si vhodného studijního režimu a podmínek, k ovládnutí práce s textem, vyhledávání a zpracování informací, k porozumění poslouchat mluvený projev a pořizovat si zápisky, k využívání různých informačních zdrojů, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí ke svému učení, k přijímání hodnocení výsledků učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů, žáci si rozvíjí schopnosti porozumět zadání úkolu nebo rozpoznat jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému a samostatně nebo s vedením jiných lidí navrhnout způsob řešení, volit prostředky a způsoby (pomůcky, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence, žáci si rozvíjí schopnosti a dovednosti vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat při oficiálním jednání, formulovat srozumitelně své myšlenky, naslouchat

pozorně druhým, zpracovávat věcně správně a srozumitelně přiměřeně náročné texty, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence, žáci jsou vedeni k odpovědnosti za své zdraví, k péči o svůj fyzický i duševní rozvoj, k uvědomění si důsledků nezdravého životního stylu a závislostí, k adaptování na měnící se životní a pracovní podmínky, k práci v týmu, k odpovědnému plnění svěřených úkolů, k předcházení osobním konfliktům a diskriminaci.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, žáci jsou vedeni k odpovědnému a samostatnému jednání nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu, k dodržování zákonů, k chápání významu životního prostředí pro člověka a k jednání v duchu udržitelného rozvoje, k uznávání hodnoty života, k odpovědnosti za vlastní život a spoluzodpovědnosti při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Matematické kompetence, žáci si rozvíjí používání správných běžných jednotek a pojmů kvantifikujícího charakteru, čtení různých forem grafického znázornění (tabulky, grafy, diagramy, schémata).

Digitální kompetence, žáci jsou vedeni k práci s osobním počítačem a dalšími informačními a komunikačními technologiemi, k získávání informací z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím sítě Internet, k práci s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích, k uvědomění si nutnosti posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a ke kritickému přistupování k získaným informacím, k mediální gramotnosti.

Průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí, aby hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, aby byli ochotni angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech, aby si vážili materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí, předmět zahrnuje celé průřezové téma Člověk a životní prostředí. Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s odborným vzděláváním žáků poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí, na zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje. Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život, aby porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji, respektovali principy udržitelného rozvoje, aby získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje, samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů, aby pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně

podílet na řešení environmentálních problémů, aby si osvojili základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí, dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí a aby si osvojili zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a digitální svět: žáci řeší praktické úkoly, vyhledávají a pracují s informacemi, řeší testové úlohy, pracují s výukovými programy a novými aplikacemi.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 1.

Počet hodin v ročníku: 16,5

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - objasní na příkladech, jak životní prostředí ovlivňuje zdraví lidí; - vysvětlí stručně, co se myslí označením „zdravý životní styl“; - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví a uvede, jak může kompenzovat jejich nežádoucí důsledky; - uvede hlavní zásady zdravé výživy a příklady jejích alternativních směrů; - dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení konfliktních situací; - objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit své zdraví; - dovede v konkrétních informacích poskytovaných médií, včetně reklamy, rozpoznat způsoby ovlivňování a manipulace; - popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a života obyvatel;	1.	Péče o zdraví Zdraví - činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pracovní podmínky, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj. - duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví - odpovědnost za zdraví své i druhých; péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci; práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu - partnerské vztahy, lidská sexualita - prevence úrazů, nemocí a rizik ohrožujících zdraví Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí. - mimořádné události (živelné pohromy, havárie, krizové situace aj.) - základní úkoly ochrany obyvatelstva	10

- dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a racionálně reagovat v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí; - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným;		(varování, evakuace) První pomoc - úrazy a náhlé zdravotní příhody poranění při hromadném zasažení obyvatel - stavy bezprostředně ohrožující život	
- popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; - uvede souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí; - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví, osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí; - uvede přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje, - charakterizuje souvislosti mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji; - popíše způsoby nakládání s odpady; - uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci; - uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu;	2.	Člověk a životní prostředí - vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím - dopady činností člověka na životní prostředí - přírodní zdroje energie a surovin - odpad - globální problémy - ochrana přírody a krajiny - nástroje společnosti na ochranu životního prostředí - zásady udržitelného rozvoje - odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí Ekologie - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní řetězce - koloběh látek v přírodě a tok energie - typy zemí	6,5

- zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí; - vysvětlí základní ekologické pojmy; - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; - uvede příklad potravního řetězce; - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;			
---	--	--	--

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: MATEMATIKA

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 96

Učební osnova předmětu

MATEMATIKA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu je naučit žáky efektivně numericky počítat, používat a převádět základní jednotky. Při řešení složitějších úloh užívat kapesní kalkulátor. Provádět odhady výsledků řešení, provádět potřebné zaokrouhlení. Naučit žáky orientovat se v rovině a v prostoru, vypočítat obvody a obsahy rovinných obrazců, povrchy a objemy těles. Obecným cílem je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v osobním životě, budoucím zaměstnání i v dalším vzdělávání).

Charakteristika učebních osnov

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti RVP *Matematické vzdělávání*. Matematické vzdělávání poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě i v budoucím zaměstnání. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, schopnost logického úsudku.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Žáci mají získat pozitivní postoj k matematickému vzdělávání, důvěru ve vlastní schopnosti a vytrvalost.

Metody a strategie výuky

Při výuce matematiky je využíván většinou klasický frontální způsob výuky formou výkladu, vysvětlování, metodou řízeného rozhovoru. Z dalších metod je využívána skupinová a samostatná práce žáků.

Hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vycházejí z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál. Hodnocení žáků vyplývá z dílčí klasifikace během pololetí. Hodnotí se samostatné práce žáků, tematické písemné práce, aktivní práce v hodinách.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení, žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k učení a vzdělávání, k ovládnutí adekvátních technik učení, k vytvoření si vhodného studijního režimu a podmínek, k ovládnutí práce s textem, vyhledávání a zpracování informací, k porozumění mluveného projevu a pořizování si zápisků, k využívání různých informačních zdrojů, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí ke svému učení, k přijímání hodnocení výsledků učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů, žáci si rozvíjí schopnosti porozumět zadání úkolu nebo rozpoznat jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému a samostatně nebo s vedením jiných lidí navrhnout způsob řešení, volit prostředky a způsoby (pomůcky, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence, žáci si rozvíjí schopnosti a dovednosti vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat při oficiálním jednání, formulovat srozumitelně své myšlenky, naslouchat pozorně druhým, zpracovávat věcně správně a srozumitelně přiměřeně náročné texty, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence, žáci jsou vedeni k adaptování se na měnící životní a pracovní podmínky, k práci v týmu, k odpovědnému plnění svěřených úkolů, k finanční gramotnosti.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, žáci jsou vedeni k odpovědnému a samostatnému jednání nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu, k dodržování zákonů.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žáci jsou vedeni k tomu, aby měli reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v daném oboru.

Matematické kompetence, žáci si rozvíjí používání správných běžných jednotek a pojmů kvantifikujícího charakteru, čtení různých forem grafického znázornění (tabulky, grafy, diagramy, schémata), provádění reálného odhadu výsledku řešení dané úlohy, rozpoznávání základních tvarů předmětů a jejich vzájemnou polohu v rovině i prostoru, aplikování matematických postupů při řešení praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

V rámci matematiky rozvíjíme digitální kompetence žáků tím, že:

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje, jako jsou kalkulačky, pro základní výpočty;
- podporujeme schopnost žáků zobrazovat jednoduchá data a výsledky pomocí digitálních nástrojů;
- vedeme žáky k základnímu využívání technologií pro jednoduchou analýzu a prezentaci dat;
- žáci jsou motivováni k používání digitálních nástrojů, které jim pomáhají v každodenních matematických úkolech.

Průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, žáci jsou vedeni k tomu, aby přebírali odpovědnost za rozvoj svých matematických dovedností pro obor a osobní život, využili své matematické dovednosti při kladení si základních existenčních otázek, při hledání odpovědí na ně a řešení.

Člověk a životní prostředí, žáci vedeni k tomu, aby své matematické dovednosti uměli využít při řešení problémů souvisejících s udržitelným rozvojem, ochranou přírody, k pochopení souvislostí mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy, k vlastní zodpovědnosti za své jednání a snaze se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů.

Člověk a svět práce, žáci jsou vedeni k osobní odpovědnosti za vlastní život, k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce.

Člověk a digitální svět, žáci řeší praktické úkoly, vyhledávají a pracují s informacemi, řeší testové úlohy, pracují s výukovými programy a novými aplikacemi.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 1.

Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - provádí aritmetické operace s přirozenými a celými čísly; - používá různé zápisy racionálního čísla; - provádí aritmetické operace se zlomky a desetinnými čísly; - zaokrouhlí desetinné číslo; - znázorní reálné číslo na číselné ose; - určí druhou mocninu a odmocninu čísla pomocí kalkulatoru;	1.	Operace s reálnými čísly - přirozená a celá čísla - racionální čísla - reálná čísla - procento a procentová část, jednoduché úrokování - mocniny a odmocniny	16

- používá trojčlenku a řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu;			
- využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a problémů; - sestrojí trojúhelník, různé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků z daných prvků a určí jejich obvod a obsah; - určí obvod a obsah kruhu, vzájemnou polohu přímky a kružnice;	2.	Planimetrie - základní pojmy - trojúhelník - mnohoúhelníky - kružnice a kruh	17

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:
Ročník: 2.
Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
- určí hodnotu výrazu; upravuje jednoduché výrazy; - řeší jednoduché lineární rovnice o jedné neznámé;	3.	Výrazy a jejich úpravy, řešení lineárních rovnic - výrazy s proměnnými, mnohočlen - lineární rovnice o jedné neznámé	22
- rozliší graf přímé a nepřímé úměrnosti, posoudí, kdy funkce roste nebo klesá;	4.	Funkce	11

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:
Ročník: 3.
Počet hodin v ročníku: 30

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
- určí vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin; - rozlišuje základní tělesa a určí povrch a objem krychle, kvádru a válce;	5.	Výpočet povrchů a objemů těles - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru - tělesa	20
- vysvětlí a použije data vyjádřená v diagramech, grafech a tabulkách	6.	Práce s daty	10

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: OBČANSKÁ NAUKA

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 96

Učební osnova předmětu

OBČANSKÁ NAUKA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu je připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti, podílet se na výchově k demokratickému občanství, přispívat k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, zejména k tomu, aby se stali slušnými a odpovědnými lidmi a současně občany svého demokratického státu.

Vést žáky k odpovědnému a uvážlivému jednání ve svůj prospěch a současně ve prospěch celé společnosti. Vést žáky k tomu, aby porozuměli společnosti a světu, kde žijí, uvědomili si svou identitu a nenechat se manipulovat.

Charakteristika učebních osnov

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti RVP Občanský vzdělávací základ a Estetické vzdělávání. Učivo průběžně prolíná s učivem mnoha dalších předmětů společenských i přírodovědných a také zahrnuje celá průřezová témata Občan v demokratické společnosti a Člověk a svět práce, finanční gramotnost, mediální gramotnost.

Důraz je kladen na přípravu na praktický život. Učivo je rozděleno do tematických celků, teoretické poznatky jsou spojovány s aktuálním děním a s využitím dosavadních zkušeností žáků, kde se důraz na přípravu na praktický život. Učivo objasňuje společenské otázky, které jsou pro mladého člověka přitažlivé. Formuje se zde mravní stránka osobnosti žáků, kteří pak lépe chápou pojmy jako demokracie, svoboda, porozumění, tolerance a spravedlnost.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Vést žáky k tomu, aby jednali odpovědně a žili čestně, projevovali občanskou aktivitu, vážili si demokracie a svobody, dokázali preferovat hodnoty demokratické před nedemokratickými, aby dokázali jednat v souladu s vlastenectvím a humanismem, tvořili si vlastní úsudek a nenechali se manipulovat, aby dokázali respektovat lidská práva a svobody všech bez rozdílu, aby dokázali uznávat a chránit každý lidský život jako nejvyšší hodnotu.

Metody a strategie výuky

Učivo navazuje na vědomosti a dovednosti žáků, které získali na základním stupni vzdělání a napomáhá rozvoji jejich osobnosti z hlediska společenského i profesního zaměření. Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Metody – výklad učiva, řízená diskuse, referáty, samostatná práce žáků nebo práce ve skupinách. Podle dostupnosti jsou zařazovány přednášky a besedy s odborníky z praxe. V rámci možností jsou užívány dostupné učebnice, výukové texty, texty z tisku, výukové videoprogramy, PC programy, internet. Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování, k vyjadřování vlastních názorů, ke vzájemné toleranci během diskusí, besed a výstav.

Hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Žáci jsou hodnoceni v průběhu celého školního roku klasifikací, užívá se slovní hodnocení i sebehodnocení žáka. Výslednou známkou za první a druhé pololetí je žák hodnocen podle pětistupňové klasifikační stupnice.

Do celkové známky se započítává hodnocení vědomostí a jejich aplikování v samostatných vystoupeních, v písemných úkolech, v testech. Dále se započítává aktivita ve vyučování, hlavně v diskusích, schopnost aplikace znalostí a vědomostí z jiných předmětů, samostatná tvůrčí činnost, práce ve skupině, schopnost řešit problémové situace. Současně se hodnotí i jednání a chování žáků a přístup k plnění studijních povinností.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení, žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládají adekvátní techniku učení, dokáží si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, ovládají práci s textem, umí si vyhledávat a zpracovávat informace, ke svému učení využívají různé informační zdroje.

Kompetence k řešení problémů, žáci porozumí zadání úkolu, rozpoznají jádro problému a získají informace potřebné k řešení, při řešení problémů spolupracují s ostatními.

Kompetence komunikativní, žáci jsou vedeni k přiměřenému, srozumitelnému a věcně správnému vyjadřování, srozumitelnému formulování svých myšlenek, naslouchání druhým, vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Kompetence personální a sociální, žáci posuzují reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadují důsledky svého jednání a chování v různých situacích, žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly, přispívají při vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům a diskriminaci.

Kompetence občanské a kulturní povědomí, žáci jednají samostatně, odpovědně ve vlastním i veřejném zájmu, dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí a oprostí se od nesnášenlivosti, xenofobie a diskriminace, jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívají k uplatňování hodnot demokracie.

Kompetence k pracovnímu uplatnění žáci mají odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělání, uvědomují si význam celoživotního učení a jsou připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Digitální kompetence

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro komunikaci a řešení praktických situací (Člověk v lidském prostředí);

- podporujeme žáky v používání digitálních nástrojů pro občanské rozhodování a jednání (Člověk jako občan);
- seznamujeme žáky s digitálními službami veřejné správy a učíme je využívat je v praktickém životě (Člověk a právo);
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií k porozumění základním ekonomickým pojmům a situacím (Člověk a hospodářství);
- vedeme žáky k získávání informací o České republice, Evropě a světě pomocí digitálních zdrojů (Česká republika, Evropa a svět).

Průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti: v předmětu jsou zařazena témata společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství; stát, politický systém, politika, soudobý svět; masová média; morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita; potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

Člověk a svět práce: prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, žádost o zaměstnání, formy životopisů, motivačních dopisů, praktická příprava na jednání s potencionálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení; vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení; aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu; význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart; formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace; ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce; trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů; nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí; pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností; zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele; služby kariérového poradenství, zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **1.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - popíše na základě pozorování lidí kolem sebe a informací z masových médií, jak jsou lidé v současné české společnosti rozvrstveni z hlediska národnosti, náboženství a sociálního postavení; vysvětlí, proč sám sebe	1.	Člověk v lidském společenství – Lidská společnost a společenské skupiny, současná česká společnost, její vrstvy – Odpovědnost, slušnost, optimismus a dobrý vztah	17

přirazuje k určitému etniku (národu) nebo sociální skupině - dovede aplikovat zásady slušného chování v běžných životních situacích; uvede příklady sousedské pomoci a spolupráce, lásky, přátelství a dalších hodnot; - na konkrétních příkladech vysvětlí, z čeho může vzniknout napětí nebo konflikt mezi příslušníky většinové společnosti a příslušníky některé z menšin - uvede, jaká práva a povinnosti pro něho vyplývají z jeho role v rodině, ve škole, na pracovišti - sestaví rozpočet jednotlivce a domácnosti, rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje, navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky, vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, posoudí výši úrokových sazeb a na příkladu ukáže rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN - je schopen rozeznat zcela zřejmé konkrétní příklady ovlivňování veřejnosti (např. v médiích..) - na základě pozorování života kolem sebe a informací z médií uvede příklady porušování genderové rovnosti - popíše specifika některých náboženství, k nimž se hlásí obyvatelé ČR a Evropy - vysvětlí, čím mohou být nebezpečné některé náboženské	2.	k lidem jako základ demokratického soužití v rodině a v širší komunitě – Sociální nerovnost a chudoba současné společnosti – Rozpočet jednotlivce a domácnosti, řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů – Rasy, národy a národnosti, většina a menšiny ve společnosti – klady vzájemného obohacování a problémy multikulturního soužití, migrace v současném světě, migranti, azylanti – Postavení mužů a žen v rodině a ve společnosti – Víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí a sekty, náboženský fundamentalismus Kultura – Kulturní instituce v ČR a regionu – Společenská kultura, principy a normy kulturního chování – Kultura bydlení, odívání – Estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě – Ochrana a využívání kulturních hodnot – exkurze – kulturní historické památky Bruntálu, návštěva zámku a muzea, výstav
---	-----------	---

sekty nebo náboženská nesnášenlivost - orientuje se v kulturní nabídce v místě školy a bydliště - popíše vhodné společenské chování v dané situaci - zpracuje referát o místních historických památkách			
Žák: - uvede základní lidská práva, která jsou zakotvena v českých zákonech – včetně práv dětí, popíše, kam se obrátit, když jsou lidská práva ohrožena; - uvede příklady jednání, které demokracii ohrožuje (sobectví, korupce, kriminalita, násilí, neodpovědnost...); - vysvětlí, proč je třeba zobrazení světa, událostí a lidí v médiích přijímat kriticky - uvede, k čemu je pro občana dnešní doby prospěšný demokratický stát a jaké má ke svému státu občan povinnosti; - uvede nejvýznamnější české politické strany, vysvětlí, proč se uskutečňují svobodné volby a proč se jich mají lidé zúčastnit; popíše, podle čeho se může občan orientovat, když zvažuje nabídku politických stran; - uvede příklady extremismu, např. na základě mediálního zpravodajství nebo pozorováním jednání lidí kolem sebe; vysvětlí, proč jsou extremistické názory a jednání nebezpečné; - uvede konkrétní příklad pozitivní občanské angažovanosti; - uvede základní zásady a principy, na nich je založena demokracie; - v konkrétních příkladech ze života rozliší pozitivní jednání (tj. jednání, které je v souladu s občanskými	3.	Člověk jako občan – Lidská práva, jejich obhajování a možné zneužívání, veřejný ochránce práv, práva dětí – Svobodný přístup k informacím, média (tisk, televize, rozhlas, internet), funkce médií, kritický přístup k médiím, média jako zdroj zábavy a poučení – Stát a jeho funkce, ústava a politický systém ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva – Politika, politické strany, volby, právo volit – Politický radikalismus a extremismus, aktuální česká extrémistická scéna, a její symbolika, mládež a extremismus – Občanská společnost, občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití – Základní hodnoty a principy demokracie	16

ctnostmi a etikou), od špatného – nedemokratického jednání; - objasní, jak se mají řešit konflikty mezi vrstevníky a žáky, co se rozumí šikanou a vandalismem a jaké mají tyto jevy důsledky.		
--	--	--

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **2.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - dovede najít ČR na mapě světa a Evropy, dle mapy popíše její polohu a vyjmenuje sousední státy; - popíše státní symboly - uvede příklady velmocí, zemí vyspělých, rozvojových a zemí velmi chudých (včetně lokalizace na mapě) - na příkladech z hospodářství, kulturní sféry nebo politiky popíše, čemu se říká globalizace - uvede hlavní problémy dnešního světa, lokalizuje na mapě aktuální ohniska napětí ve světě - popíše, proč existuje EU a jaké povinnosti a výhody z členství v EU plynou našim občanům - na příkladu z médií nebo jiných zdrojů vysvětlí, jakých metod používají teroristé a za jakým účelem	4.	Česká republika, Evropa a svět - Současný svět: bohaté a chudé země; velmoci; ohniska napětí v soudobém světě; - ČR a její sousedé; - České státní a národní symboly; - Globalizace; - Globální problémy; - ČR a evropská integrace. - Nebezpečí terorismu a nesnášenlivosti ve světě	17
Žák: - popíše, čím se zabývá policie, soudy, advokacie a notářství; - uvede, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; - dovede reklamovat koupené zboží nebo služby;	5.	Člověk a právo - Právo a spravedlnost; právní stát, právní ochrana občanů, právní vztahy - soustava soudů v ČR, právní povolání (notáři, advokáti, soudcové)	16

- dovede z textu (např. o koupi zboží, cestovním zájezdu, pojištění, půjčce) zjistit, jaké mu z ní vyplývají povinnosti a práva a jaké jsou důsledky neznalosti smlouvy, a to včetně jejich všeobecných podmínek - na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele - vysvětlí práva a povinnost mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; dovede v této oblasti práva vyhledat informace a pomoc při řešení konkrétního problému; - popíše postupy vhodného jednání, stane-li se svědkem nebo obětí kriminálního jednání (šikana, lichva, násilí, vydírání...).		- Právo a mravní odpovědnost v běžném životě, vlastnictví, smlouvy, odpovědnost za škodu, práva spotřebitele - Manželé a partneři, děti v rodině, domácí násilí - Trestní právo: Právo a odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení (police, státní zastupitelství, vyšetřovatel, soud) - Kriminální páchaná na mladistvých a na dětech, kriminalita páchaná mladistvými	
---	--	--	--

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **3.**

Počet hodin v ročníku: **30**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa, období - rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky - dovede vyhledat nabídky zaměstnání, kontaktovat případného zaměstnavatele a úřad práce, prezentovat své pracovní dovednosti a zkušenosti; - popíše, co má obsahovat pracovní smlouva; - dovede vyhledat poučení a pomoc v pracovněprávních záležitostech; - zúčastní se přednášky Úřadu práce - dovede si zřídit peněžní účet a sleduje pohyb peněz na svém účtu, používá nejběžnější platební	6.	Člověk a hospodářství - Trh a jeho fungování (zboží, nabídka, poptávka, stanovení ceny); - Hledání zaměstnání, služby úřadu práce; - Nezaměstnanost, podpora v nezaměstnanosti rekvalifikace; - Vznik, změna a ukončení pracovního poměru; - Povinnosti a práva zaměstnance a zaměstnavatele; - Druhy škod, předcházení škodám, odpovědnost za škodu; - Peníze, hotovostní a bezhotovostní peněžní styk (v tuzemské a zahraniční měně) - Inflace	30

nástroje, směnění peníze za použití kurzovního lístku - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit - dovede zjistit, jaké služby poskytuje konkrétní peněžní ústav (banka, pojišťovna) a na základě zjištěných informací posoudit, zda konkrétní služby jsou pro něho vhodné (např. půjčka), nebo nutné a výhodné - dovede si zkontrolovat, zda jeho mzda a pracovní zařazení odpovídají pracovní smlouvě a jiným písemně dohodnutým podmínkám; - vysvětlí, proč občané platí daně, sociální a zdravotní pojištění; - dovede vyhledat pomoc, ocitne-li se v tíživé sociální situaci;		- Pojištění (sociální, zdravotní komerční) - Mzda časová a úkolová - Daně, daňové přiznání; - Služby peněžních ústavů - Pomoc státu, charitativních a jiných institucí sociálně potřebným občanům.	
--	--	--	--

Učební osnova předmětu

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu:

Cílem je vést žáky ke zdravému způsobu života a pocitu radosti z provádění sportovní činnosti. Vychovávat a směřovat žáky k celoživotnímu provádění pohybových aktivit. Naučit žáky chápat význam zvyšování své fyzické zdatnosti. Vést žáky k dosažení sportovní a pohybové gramotnosti.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází z obsahového okruhu RVP – Vzdělávání *pro zdraví, oblast Tělesná výchova*. Obsahem výuky je teoretická a praktická příprava a nácvik vybraných atletických disciplín, sportovních a míčových her, sportovní gymnastiky, úpolů. Součástí jsou pohybové a drobné hry, kondiční cvičení, protahovací a relaxační cvičení, základy pořadového cvičení. Důraz je kladen na dodržování zásad bezpečnosti a péče o ochranu zdraví. Tvoří mezipředmětové vztahy s předmětem Ekologie a zdraví. Okruh *Turistika a pohyb v přírodě* je zařazen na konci prvního a druhého ročníku v rámci praktického jednodenního cvičení Ochrany obyvatel za mimořádných událostí.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Vést žáky k čestnému jednání, preferovat zdravý životní styl, naučit se spolupracovat, umět správně reagovat v situacích ohrožení, uvědomit si význam pohybových aktivit pro rozvoj pozitivních vlastností osobnosti.

Metody a strategie výuky

Základem je vzájemná spolupráce mezi učitelem a žákem, spolupráce mezi žáky navzájem. Používají se demonstrační a výkladové metody. Výuka se provádí individuální i skupinovou formou. Nácvik se provádí od jednoduššího cviku k složitějšímu s důrazem na individuální schopnosti žáků. Součástí jsou i školní a mimoškolní soutěže, turistické pochody, přednášky a besedy.

Hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání **SOŠ** Bruntál, pomocí výkonnostních limitů, podle snahy, přístupu, aktivity, zvyšování osobní úrovně a samostatnosti.

Používá se numerické i slovní hodnocení.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat: informace ze světa sportu a práce s nimi.

Klíčové kompetence:

Komunikační kompetence: žáci vyjadřují svůj názor a vhodně se vyjadřují k probraným komunikačním situacím.

Personální kompetence: pečovat o svůj tělesný rozvoj, správně zhodnotit své osobní dispozice.

Sociální kompetence: spolupracovat v týmu, uznávat autoritu nadřízených.

Digitální kompetence

- vedeme žáky k používání digitálních nástrojů při sledování základních pohybových aktivit a jejich výsledků;
- učíme žáky využívat jednoduché aplikace pro zlepšení kondice a fyzické zdatnosti;
- podporujeme žáky v organizaci jednoduchých pohybových aktivit s pomocí digitálních technologií;

Průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti: výuka napomáhá rozvoji osobnosti.

Člověk a životní prostředí: výuka směřuje žáky k odpovědnému vztahu k prostředí, ve kterém žijí.

Člověk a svět práce: žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele v pracovním poměru v souvislosti se Zákoníkem práce.

Člověk a digitální svět: žáci si vyhledávají informace ze světa sportu a pracují s nimi.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **1.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: – jedná a chová se tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních spolužáků – uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách a činnostech s tím souvisejících – prokáže dovednosti poskytnutí první pomoc sobě i jiným	1.	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodné oblečení a obutí, záchrana a pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí, regenerace a kompenzace, relaxace	1

– volí sportovní vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám – dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem – umí uplatňovat zásady sportovního tréninku – dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybových činností – dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost		Význam pohybu pro zdraví, prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti, technika a taktika, zásady sportovního tréninku Odborná terminologie Výstroj, výzbroj, údržba Pravidla her, závodů a soutěží, olympionismus Rozhodování Zdroje informací	Průběžně
– uvědomuje si význam pravidel atletických disciplín – zvládne rozcvičení všeobecné a speciální – uplatňuje základní techniku vybraných atletických disciplín – chápe prospěšný význam pohybu v přírodě – snaží se dosáhnout co nejlepších výkonů dle svých dispozic – uvědomuje si škodlivost účinku OPL na organismus	2.	Atletika Rovinky, úseky, starty, fartlek. Speciální běžecká cvičení, atletická abeceda. Běh – sprinty, střední a vytrvalostní tratě. Skoky – odrazy, odpichy, technika skoku do dálky. Vrhy a hody	11
– poznává pravidla vybraných her a snaží se je dodržovat – zlepšuje herní činnosti jednotlivce – uplatňuje své schopnosti ve prospěch kolektivu – dodržuje zásady jednání fair-play, rozlišuje nesportovní jednání – chápe signalizaci rozhodčího a řídí se jí – uvědomuje si důležitost každého člena týmu a jeho přínos ve hře	3.	Sportovní hry Kopaná – přihrávka, zpracování, hra. Košíková – dribling, střelba, přihrávka, hra. Odbíjená – odbíjení vrchem, spodem, podání, příjem, hra. Softbal – házení, chytání, odpal, hra. Ostatní – florbal, sálová kopaná, nohejbal.	10
– zná zásady dopomoci a záchrany, poskytne ji – zlepšuje svou prostorovou orientaci	4.	Gymnastika a tance Sportovní gymnastika Prostná, cvičení s náčiním. Cvičení na nářadí – přeskok.	9

– koordinuje své pohyby – sestaví jednoduché pohybové sestavy		Šplh – lano, tyč.	
– respektuje soupeře – rozliší přiměřenou sebeobranu	5.	Úpoly – základy sebeobraný přetahy, přetlaky, soutěže.	2
– využívá své pohybové dovednosti a schopnosti – chápe důležitost týmové práce	6.	Pohybové hry –motivační štafetové, drobné, pro rozvoj rychlosti, pohyblivosti a spolupráce, závodivé.	Průběžně
– uvědomuje si význam rozcvičení a protažení – ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace	7.	Tělesná cvičení Pořadová, všestranně rozvíjející. Kondiční, kompenzační, relaxační. Vyrovnávací a zdravotní.	Průběžně
– zhodnotí svoji zdatnost – uvědomuje si význam pravidelného pohybu na zlepšování svých pohybových dovedností	8.	Testování tělesné zdatnosti Motorické testy	Průběžně
– uvede zásady ekologického a bezpečného chování v přírodě a při různých formách turistiky – dovede se pohybovat v terénu	9.	Turistika pohyb v přírodě Příprava turistické akce Orientace v terénu Orientační běh	cvičení

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 2.

Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: – jedná a chová se tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních spolužáků – dodržuje základní bezpečnostní a hygienické normy – prokáže dovednosti poskytnutí první pomoc sobě i jiným – volí sportovní vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám	1.	Bezpečnost práce v tělesné výchově, hygiena, první pomoc. Význam pohybu pro zdraví, prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a	1 Průběžně

– dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem – umí uplatňovat zásady sportovního tréninku – dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybových činností – dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost		pohyblivosti, technika a taktika, zásady sportovního tréninku Odborná terminologie Výstroj, výzbroj, údržba Pravidla her, závodů a soutěží, olympionismus Rozhodování Zdroje informací	
– uvědomuje si význam pravidel atletických disciplín – zvládne rozcvičení všeobecné a speciální – uplatňuje zlepšenou techniku atletických disciplín – chápe prospěšný význam pohybu v přírodě – snaží se dosáhnout co nejlepších výkonů dle svých dispozic – dokáže sledovat výkony jednotlivců a posoudit jejich kvalitu – uvědomuje si škodlivost účinku nepovolených látek na organismus	2.	Atletika Rovinky, úseky, starty, fartlek. Speciální běžecká cvičení, atletická abeceda. Běh – sprinty, střední a vytrvalostní tratě. Skoky – odrazy, odpichy, technika skoku do dálky. Vrhy a hody	11
– uplatňuje pravidla vybraných her a snaží se je dodržovat – ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva – dodržuje zásady jednání fair-play, rozlišuje nesportovní jednání – dovede uplatňovat techniku a základy taktiky ve vybraných sportovních disciplínách – chápe signalizaci rozhodčího a řídí se jí	3.	Sportovní hry Kopaná – individuální činnost jednotlivce, hra. Košíková – dribling, střelba, přihrávka, obrana, hra. Odbíjená – odbíjení vrchem, spodem, podání, příjem, hra. Softbal – házení, chytání, odpal, hra. Ostatní – florbal, sálová kopaná, nohejbal.	10

– uvědomuje si důležitost každého člena týmu a jeho přínos ve hře – zvládá složitější herní cvičení			
– uplatňuje zásady záchrany a dopomoci – zlepšuje svou prostorovou orientaci – koordinuje své pohyby – sestaví jednoduché pohybové sestavy	4.	Gymnastika a tance Sportovní gymnastika Prostná. Cvičení na nářadí – přeskok. Šplh – lano, tyč.	9
– respektuje soupeře – rozliší přiměřenou sebeobranu	5.	Úpoly - přetahy, přetlaky, soutěže.	2
– využívá své pohybové dovednosti a schopnosti – chápe důležitost týmové práce – ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva – dodržuje zásady jednání fair-play, rozlišuje nesportovní jednání – dovede uplatňovat techniku a základy taktiky ve vybraných sportovních disciplínách	6.	Pohybové hry – motivační, štafetové, drobné, závodivé.	Průběžně
– uvědomuje si význam rozcvičení a protažení – ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace	7.	Tělesná cvičení Pořadová, všestranně rozvíjející. Kondiční, kompenzační, relaxační. Vyrovnávací a zdravotní.	Průběžně
– zhodnotí svoji zdatnost – uvědomuje si význam pravidelného pohybu na zlepšování svých pohybových dovedností	8.	Testování tělesné zdatnosti	Průběžně
– uvede zásady ekologického a bezpečného chování v přírodě a při různých formách turistiky – dovede se pohybovat v terénu	9.	Turistika pohyb v přírodě Příprava turistické akce Orientace v terénu Orientační běh	cvičení

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **3.**

Počet hodin v ročníku: **30**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: – jedná a chová se tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních spolužáků – dodržuje základní bezpečnostní a hygienické normy – prokáže dovednosti poskytnutí první pomoc sobě i jiným – volí sportovní vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám – dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem – umí uplatňovat zásady sportovního tréninku – dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybových činností – dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost	1.	Bezpečnost práce v tělesné výchově, hygiena, první pomoc. Význam pohybu pro zdraví, prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti, technika a taktika, zásady sportovního tréninku Odborná terminologie Výstroj, výzbroj, údržba Pravidla her, závodů a soutěží, olympionismus Rozhodování Zdroje informací	1
– uvědomuje si význam pravidel atletických disciplín – uplatní rozcvičení všeobecné a speciální – uplatňuje základní techniku vybraných atletických disciplín – dokáže sledovat výkony jednotlivců a posoudit jejich kvalitu – chápe prospěšný význam pohybu v přírodě – snaží se dosáhnout co nejlepších výkonů dle svých dispozic – uvědomuje si škodlivost účinku nepovolených látek na organismus	2.	Atletika Rovinky, úseky, starty, fartlek. Speciální běžecká cvičení, atletická abeceda. Běh – sprinty, střední a vytrvalostní tratě. Skoky – odrazy, odpichy, technika skoku do dálky. Vrhy a hody	10

– zvládá pravidla vybraných her a snaží se je dodržovat – zlepšuje herní činnosti jednotlivce – uplatňuje své schopnosti ve prospěch kolektivu – dodržuje zásady jednání fair – play, rozlišuje nesportovní jednání – chápe signalizaci rozhodčího a řídí se jí – uvědomuje si důležitost každého člena týmu a jeho přínos ve hře	3.	Sportovní hry Kopaná – přihrávka, zpracování, hra. Košíková – dribling, střelba, přihrávka, hra. Odbíjená – odbíjení vrchem, spodem, podání, příjem, hra. Softbal – házení, chytání, odpal, hra. Ostatní – florbal, sálová kopaná, nohejbal.	9
– zná zásady dopomoci a záchrany, poskytne ji – je schopen sladit při cvičení pohyb s hudbou, provádí jednoduché pohybové vazby a hudebně pohybové cviky – koordinuje své pohyby – sestaví jednoduché pohybové sestavy	4.	Gymnastika a tance Rytmická gymnastika Cvičení bez náčiní a s náčiním, kondiční programy cvičení s hudbou Tance	8
– respektuje soupeře – rozliší přiměřenou sebeobranu	5.	Úpoly – přetahy, přetlaky, soutěže.	2
– chápe důležitost týmové práce – ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva – dovede uplatňovat techniku a základy taktiky ve vybraných sportovních disciplínách	6.	Pohybové hry – motivační, štafetové, drobné, závodivé.	Průběžně
– umí využívat pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti – uvědomuje si význam rozcvičení a protažení – ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace	7.	Tělesná cvičení Pořadová, všestranně rozvíjející. Kondiční, kompenzační, relaxační. Vyrovnávací a zdravotní.	Průběžně

– zhodnotí svoji zdatnost – uvědomuje si význam pravidelného pohybu na zlepšování svých pohybových dovedností	8.	Testování tělesné zdatnosti	Průběžně
--	----	------------------------------------	----------

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby

Platnost: od 1. 9. 2025

Název ŠVP: Pečovatelské služby

Forma vzdělání: denní

Předmět: VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Počet hodin za studium celkem: 96

Učební osnova předmětu

VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu:

Obecným cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti cílevědomě volit optimální postupy při řešení nejrůznějších životních situací, a to na základě jejich zkušenosti s řešením jednoduchých informatických problémů.

Výuka informatiky přispívá k porozumění světu počítačů a informačních systémů, tím usnadňuje aplikaci digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- porozuměli základním pojmům a metodám informatiky;
- rozpoznávali a formulovali problémy;
- získávali, zaznamenávali, uspořádávali, předávali data a informace;
- rozkládali složité problémy na jednodušší podproblémy;
- oddělovali podstatné a nepodstatné vlastnosti vzhledem k hledanému řešení problému;
- vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- zkoumali, porovnávali a vylepšovali uvažovaná řešení;
- rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadněji se naučili používat nové;
- dorozuměli se a spolupracovali s ostatními při dosahování společného cíle;
- svým chováním v digitálním prostředí neohrožovali sebe, druhé, ani technologie samotné.

V afektivní oblasti směřuje informatické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- otevřený i kritický postoj k digitálním technologiím a jejich smysluplnému a bezpečnému využití;
- motivaci k celoživotnímu učení;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci;
- schopnost odhadnout, které úlohy jsou schopni řešit sami a u kterých si vyžádají pomoc odborníka
- sebejistotu a vytrvalost při řešení pro ně obtížného či složitého problému;
- schopnost vypořádat se s otevřenými problémy a nejednoznačně zadanými úkoly.

Žáci mohou používat vhodná prostředí, pomůcky, ale i různé běžně dostupné nástroje, programy a technologie. S informatickými koncepty se seznamují prostřednictvím vlastní zkušenosti s řešením rozmanitých problémových situací. Setkávají se i se situacemi blízkými jejich životu a odborné praxi. V případě potřeby lze přizpůsobit výsledky vzdělávání ve školním vzdělávacím programu studijním předpokladům žáků.

Metody a strategie výuky:

Výuka je vedena ve specializovaných počítačových učebnách, vybavených dataprojektory a další potřebnou technikou. Při výuce se používá výklad učitele, demonstrační řešení ukázkových příkladů, multimediální učební materiály, názorné pomůcky, vyhledání a zpracování informací. Výuka je pojata tak, aby žáci byli schopni řešit a procvičovat příklady formou samostatné práce s počítačem (činnostní učení). Učivo tematických celků je probíráno od jednoduššího k náročnějšímu. Jsou využívány „DUMy“ – digitální učební materiály vytvořené učiteli školy a uložené v databázovém systému MOODLE. Dále jsou využívány učební materiály, programy a on-line aplikace od firem jako Microsoft, Google (Meet, Dokumenty, Tabulky, Prezentace) a dalších.

V hodinách VTE jsou rozvíjeny znalosti a dovednosti i žákovskými projekty – ročníkové práce apod.

Hodnocení žáků:

Kritéria hodnocení žáků vycházejí z přílohy školního řádu – „Hodnocení výsledků vzdělávání žáků“. Znalosti jsou kontrolovány ústním zkoušením a písemnými testy, dovednosti pak řízenými i samostatnými pracemi. Důraz je zejména kladen na praktickou činnost žáka u PC – samostatné vytvoření práce většího rozsahu na dané téma (např. pozvánka, vizitka, jídelní lístek apod.). Při hodnocení se přihlíží též k dodržování správných postupů, samostatnosti při řešení úloh, dodržování platných norem (pravopisných, typografických, etických i právních).

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat:

Klíčové kompetence:

Komunikativní kompetence – žáci formulují své myšlenky srozumitelně. Jsou schopni komunikovat pomocí internetu, zpracovávat věcně správně a srozumitelně souvislé texty a jiné písemnosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění – žáci mají přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, osvojí si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit

Kompetence k učení – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni učit se efektivně vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání.

Kompetence sociální a personální – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni kriticky hodnotit výsledky své práce, rozvíjet dovednost a schopnost pracovat s jinými lidmi, podílet se na realizaci společných činností, plnit zodpovědně zadané úkoly a přijímat odpovědnost za vlastní práci, přijímat radu a kritiku.

Občanské kompetence – odpovědné, samostatné, aktivní a iniciativní jednání.

Kompetence k řešení problémů – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni získat informace potřebné k řešení problémů a navrhnout způsob řešení, uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické), při řešení problémů využívat znalostí nabytých dříve.

Digitální kompetence

Žáci se naučí, jak správně zacházet s daty a informacemi. Budou umět rozpoznat různé typy dat a informací ve svém okolí, naučí se, jak data bezpečně ukládat, sdílet a chránit před zneužitím. Důležité je, aby žáci rozuměli tomu, jak data pomáhají v každodenním životě a práci.

Žáci se seznamují s principy fungování technologií se zaměřením na pochopení základních algoritmů a postupů. Naučí se, jak formulovat problém, rozdělit jej na jednodušší kroky, hledat řešení i hledat chyby. Tím získají základní porozumění pro správné fungování různých technologických systémů.

Žáci se seznámí s různými druhy digitálních zařízení a technologií a naučí se rozpoznávat rozdíly mezi operačními systémy a aplikacemi. Získají praktické návyky pro bezpečné používání technologií, včetně správného nastavení a pravidelné aktualizace softwaru, používání antivirových programů, zabezpečení svých účtů silnými hesly a zacházení s osobními údaji.

Průřezová témata:

Předmětem prolínají průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti – žáci si uvědomují výhody i rizika (autorská práva, malware) práce s PC. Žák formuluje své názory a postoje, je schopen vyslechnout názory druhých. Dokáže pracovat samostatně i v týmu, plnit zodpovědně úkoly.

Člověk a digitální svět – žáci jsou připraveni pro řešení praktických úkolů vyskytujících se v praxi, ale i v činnostech, které dnešní člověk využívá v běžném osobním životě. Žáci by měli

získat pozitivní vztah k výpočetní technice a naučit se pružně reagovat na novinky ve světě informačních technologií.

Člověk a svět práce – cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce. K tomu je zapotřebí: vést žáky k tomu, aby si uvědomili důležitost ICT vzdělání pro budoucí život, vyhledávat, vyhodnocovat a využívat informace o profesních příležitostech, schopnost verbální a písemné prezentace při jednání s potenciálními zaměstnavateli.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

1. Ročník

celkem 33 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení; - rozlišuje operační systém, předinstalované a další aplikace; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; - vysvětlí význam propojení digitálních zařízení v sítích, uvede příklady sítí a rozpozná způsob propojení digitálních zařízení do počítačové sítě;	1.	Digitální technologie - současná výpočetní zařízení, základní komponenty; - vstupní a výstupní zařízení, periferie, porty; - operační systém, jeho funkce a typy; - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např.: textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií); - typy počítačových sítí;	17
Žák: - rozpozná podezřelé chování digitálních zařízení a požádá o pomoc, - uvědomuje si možná nebezpečí a chápe omezení nutná pro minimalizaci rizik při práci s digitálními technologiemi, dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi, kde pracuje, respektuje bezpečnostní	2.	Bezpečnost v digitálním prostředí - základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir); - sociometrické metody útoku na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa – vědomá a nevědomá, cookies a narušení soukromí při využívání technologií;	16

nastavení ve svých digitálních zařízeních.	sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu.
--	--

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

2. ročník

celkem 33 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - uvede příklady dat ve svém okolí a ve svého oboru; uvede příklady zdrojů dat a informací; vyslovuje odpovědi na základě dat - rozliší data obrázku, textu, zvuku apod. dle přípony souboru a používá různé datové typy s ohledem na nároky na uložení a sdílení - vlastními slovy popíše konkrétní problém, určí, co k němu již ví a jaké informace bude potřebovat k jeho řešení, k popisu používá grafické znázornění rozpozná různé modely, které reprezentují tutéž skutečnost, najde chybu v modelu a ve vlastním modelu chybu opraví	1.	Data a informace - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; - chyby v interpretacích dat; Kódování a přenos dat - velikost souboru, bity a bajty; - záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; Modelování model jako zjednodušení reality (schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa);	16
Žák: - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, a identifikuje jejich jednotlivé (systémové) prvky a vztahy mezi nimi; - určí svou uživatelskou roli v informačním systému, který používá, specifikuje svoje činnosti;	2.	Informační systémy - informační systémy využívané v oboru – účel, jeho uživatelé a jejich oprávnění; - tabulka, její struktura – vlastní data (záznamy) a jejich typ a popis (atributy); - řazení a filtrování dat při hledání odpovědí na položené otázky;	17

- pro vymezený problém sestaví tabulku; - vyhledává, vkládá, upravuje data přes uživatelské rozhraní; řadí a filtruje (v jednoduchých případech) záznamy v tabulce; identifikuje chyby v evidovaných datech a opraví je;		- postup tvorby tabulky pro vlastní potřebu a pro potřeby týmu; - tvorba evidence dat;	
---	--	---	--

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

3. Ročník

celkem 30 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - přečte textový nebo symbolický zápis algoritmu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozdělí problém ze svého oboru na jednotlivě části, navrhne a popíše kroky k jejich řešení - rozpozná, že dva různé algoritmy mohou vyřešit stejný problém; upraví navržený postup pro obdobný problém	1.	Vývoj, testování a provoz software Návrh programu - formulace úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení; rozdělení problému na části, identifikace opakujících se vzorů a míst pro rozhodování; - různé zápisy posloupnosti příkazů (algoritmu) k řešení problému z praxe, jednotlivé kroky a jejich návaznost;	15
Žák: - ověří správnost jím upraveného postupu, otestuje program; rozpozná a opraví v něm chybu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; používá opakování a větvení programu	2.	Základy tvorby programu - návrh jednoduchého a přehledného programu; - hledání chyb ve vlastním programu; autorství a licence programu;	15

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 33

Učební osnova předmětu

EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu epidemiologie a hygiena je připravit žáky na práci v prostředí se zvýšenými požadavky na dodržování hygienických předpisů a prevenci infekčních onemocnění. Tento předmět vede žáky k tomu, aby dokázali ochránit sebe i nejbližší okolí před infekčními onemocněními, osvojili si základní hygienické zásady a předpisy uplatňované v sociálních zařízeních. Cílem vzdělávání je zejména osvojení znalostí a dovedností souvisejících s oborem s přihlédnutím k schopnostem a potřebám žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika učiva

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Základy pečovatelské služby* a tvoří mezipředmětové vztahy s Odborným výcvikem, Základy pečovatelské služby, Technologií a Zdravovědou.

Učivo je rozděleno do tematických celků pouze ve druhém ročníku a zahrnuje vybrané základní poznatky ze všeobecné hygieny a epidemiologie, informace o nejčastějších infekčních nemocech, o vývoji a jejich prevenci, o hygienických požadavcích na životní a pracovní prostředí a na pracovníky v sociálních zařízeních.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Výuka Epidemiologie a hygieny je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Při vyučování se uplatňuje hlavně zásada názornosti. Využívá se k tomu obrazový materiál, anatomické modely, práce s mikroskopem, projekce filmů, aktivizační metody. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální přístup vzhledem k tomu, že se jedná o obor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. K výuce jsou využívány učebnice s doložkou MŠMT ČR. Žákům je rovněž k dispozici ve školní knihovně řada publikací týkajících se problematiky zdraví a nemocí.

Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjeno sebezpoznání žáka, volba techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, žák je veden k osvojení reflexe a sebehodnocení. V předmětu žák pracuje s textem, vyhledává a zpracovává informace.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k řešení problémů, získávání informací a jejich hodnocení, navrhuje možné postupy a předvídá důsledky jednání. Při práci spolupracuje s ostatními.

Komunikativní kompetence, ve výuce je kladen důraz na kultivaci úrovně vyjadřování, různé způsoby prezentace a sebezprezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu, žáci volí postup při plnění úkolů podle individuálního zájmu. V modelových situacích žák řeší konflikty pomocí rozdílných strategií, jejichž účelnost a důsledky pak hodnotí. Hodnotí projev chování ve vztahu ke zdraví i mezilidským vztahům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, v předmětu je zdůrazňován význam tolerance v soužití odlišných osobností, kultur, pohlaví a názorů. Nutnost respektování morálních zásad a nepřijatelnost zneužívání a omezování práv druhých lidí současně se zachováním vlastní důstojnosti a identity.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Digitální kompetence

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje a aplikace, které jsou specifické pro jejich odborné zaměření;
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro plnění základních odborných úkolů;
- vedeme žáky k používání digitálních technologií při vytváření základní odborné dokumentace.

Realizovaná průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti sebepoznání, komunikace verbální i neverbální, jednání s lidmi, hledání konsensuálních řešení, předcházení problémům vhodným jednáním.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, procvičovány situace, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život, odpovědnému rozhodování, vyhledávání a hodnocení potřebných informací pro profesní uplatnění, znalosti svých práv i povinností.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **2.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - definuje pojmy epidemiologie, hygiena - vymezí pojem životní prostředí - uvede prvky životní prostředí a doplní příklad - definuje pojem zdraví a nemoc - popíše průběh nemoci - stanoví determinanty, které ovlivňují zdraví	1.	Úvod do předmětu, pojmy Hygiena, legislativa Životní prostředí Imunologie, obor, imunita Epidemiologie, úvod, obor, Zdraví a nemoc, definice, vlivy na zdraví, průběh nemoci, příčiny nemocí	6
- vysvětlí, jak chráníme klienta i sebe před infekčními onemocněními a dalšími riziky spojenými s výkonem povolání - vysvětlí na příkladech požadavky na hygienu v sociálních zařízeních - vyjmenuje riziková pracoviště a vysvětlí příčiny rizika, navrhne řešení a možnost odstranění rizika - uvede příklady nemoci z povolání	2.	ZÁKLADY HYGIENY Obecná hygiena Komunální hygiena Hygiena výživy Hygiena dětí a dorostu Hygiena v sociálních službách Riziková pracoviště Nemoci z povolání	7
- vysvětlí, co jsou to mikroorganismy, popíše jejich vliv na zdraví, - popíše stavbu mikroorganismů - vysvětlí pojem spory	3.	Mikroorganismy	5

		Rozdělení MO, stavba, druhy Bakterie Viry Plísňe Paraziti	
- vymezí podmínky vzniku onemocnění - popíše vývoj a průběh infekčního onemocnění - definuje pojmy ojedinělý výskyt nemoci, epidemie a pandemie - vysvětlí pojem prevence infekčních onemocnění a zásady prevence - popíše postupy desinfekce, uvede přípravky - popíše průběh infekčních onemocnění - uvede příklady infekčních nákaz a popíše způsoby jejich prevence - vysvětlí pojem očkování a k čemu je určen očkovací kalendář	4.	EPIDEMIOLOGIE Obecná Epidemiologie Všeobecné poznatky Podmínky vzniku infekčního onemocnění, cesty šíření nákaz Vývoj a průběh infekčního onemocnění Druhy infekčních onemocnění Protiepidemická opatření – desinfekce Očkování a očkovací kalendář	7
- uvede příklady infekčních nákaz a popíše způsoby jejich prevence - vyjmenuje nejčastější vzdušné nákazy, popíše způsob šíření a prevenci - vyjmenuje nejčastější alimentární nákazy, popíše způsob šíření a prevenci - vyjmenuje nejčastější pohlavní nákazy, popíše způsob šíření a prevenci - popíše, jak se chránit před nozokomiálními nákazami - vyjmenuje nejčastější rané nákazy, popíše způsob šíření a prevenci - vyjmenuje nejčastější přenos infekce hmyzem a hlodavci	5.	Speciální epidemiologie Vzdušné nákazy Alimentární nákazy Pohlavní nákazy Nozokomiální nákazy, prevence infekčních nákaz v sociálních službách Rané nákazy Přenos infekce hmyzem a hlodavci	8

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: PŘÍPRAVA POKRMŮ

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 96

Učební osnova předmětu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu je poskytnout žákům vědomosti potřebné k přípravě pokrmů podle tradičních receptur a zásad racionální výživy a praktické dovednosti pro práci se surovinami. Důraz je kladen na hospodárné využívání surovin, na vytvoření hygienických návyků potřebných pro přípravu pokrmů a hygieny prostředí, osvojení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany životního prostředí a zdravotně – hygienických předpisů. Cílem vzdělávání je zejména osvojení znalostí a dovedností souvisejících s oborem s přihlédnutím k schopnostem a potřebám žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Příprava pokrmů* a tvoří mezipředmětové vztahy s Odborným výcvikem a Zdravovědou.

Cílem výuky je, aby se žáci dokázali plnohodnotně zapojit do práce v provozu. Dovedli se orientovat v kuchařských knihách, aktivně si vyhledávali potřebné informace v odborné literatuře a na internetu a zvládali samostatně přípravu pokrmů.

V prvním ročníku se seznámí s charakteristikou provozu a jeho vybavení, bezpečnosti práce a ochranou zdraví při práci v kuchyňském provozu. Vytvoří si návyky k dodržování osobní a provozní hygieny a naučí se pracovat s potravinami hospodárně a ekologicky. Ve druhém ročníku se naučí rozlišit a charakterizovat různé druhy potravin dle druhů a technologického využití, dále pak technologii přípravy. Ve třetím ročníku se žáci seznamují s problematikou výživy, procesy trávení, hygienou výživy, léčebnou výživou a základy stolničení.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Výuka předmětu Příprava pokrmů je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Při vyučování se uplatňuje hlavně zásada názornosti. Využívají k tomu metodické pomůcky, aktuální ukázky uplatňované v praxi, řešení modelových situací. Výuka probíhá kontinuálně, získané vědomosti a

dovednosti se periodicky procvičují a rozvíjejí ve cvičné kuchyňce, kterou mají žáci k dispozici v odborném výcviku. Žáci porovnávají své zkušenosti pracovních postupů z praxe i z domova. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální přístup vzhledem k tomu, že se jedná o obor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci jsou motivováni různými aktivizačními metodami a soutěženími.

Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjeno sebezpoznání žáka, volba techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, žák je veden k osvojení reflexe a sebehodnocení. V předmětu žák pracuje s textem, vyhledává a zpracovává informace.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k řešení problémů, získávání informací a jejich hodnocení, navrhuje možné postupy a předvídá důsledky jednání. Při práci spolupracuje s ostatními.

Komunikační kompetence, ve výuce je kladen důraz na kultivaci úrovně vyjadřování, různé způsoby prezentace a sebezprezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu, žáci volí postup při plnění úkolů podle individuálního zájmu. V modelových situacích žák řeší konflikty pomocí rozdílných strategií, jejichž účelnost a důsledky pak hodnotí. Hodnotí projevy chování ve vztahu ke zdraví i mezilidským vztahům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, v předmětu je zdůrazňován význam tolerance v soužití odlišných osobností, kultur, pohlaví a názorů. Nutnost respektování morálních zásad a nepřijatelnost zneužívání a omezování práv druhých lidí současně se zachováním vlastní důstojnosti a identity.

Digitální kompetence

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje a aplikace, které jsou specifické pro jejich odborné zaměření;
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro plnění základních odborných úkolů;

- vedeme žáky k používání digitálních technologií při vytváření základní odborné dokumentace.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Realizovaná průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti seznamující žáky s vybranými zákonnými normami souvisejícími se stravováním.

Člověk a životní prostředí, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti o hospodárném zacházení se surovinami, šetrném řešení a eliminaci škodlivých postupů při práci s potravinami

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **1.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - popíše vybavení kuchyně a skladů potravin - charakterizuje obsluhu technologických zařízení ve výrobním středisku, vysvětlí jejich ošetření a zabezpečení po ukončení práce - objasní dodržování ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární ochrany; - interpretuje správné používání inventáře, jeho ošetření a údržbu; - uvede příklady bezpečnostních rizik při pracích v kuchyňském provozu, nejčastějších příčin úrazů a jejich prevence; - popíše údržbu pořádku na pracovišti a dodržování hygienických požadavků;	1.	1. Výrobní středisko - základní členění a vybavení kuchyně - dělení a základní vybavení skladů potravin – technologická zařízení ve výrobním středisku- hygienické požadavky na přípravu pokrmů - zákon o ochraně veřejného zdraví - stanovení kritických bodů - hospodárné zacházení se surovinami - eliminace škodlivých postupů při práci na pracovišti	15
- definuje a charakterizuje potraviny z hlediska druhů a technologického využití; - vysvětlí správný způsob skladování a ošetřování	2.	Potraviny a nápoje - Živiny - Základní druhy potravin rostlinného původu: - brambory - luštěniny - obiloviny	18

jednotlivých druhů potravin a nápojů;	-zelenina -ovoce - pochutiny živočišného původu: -maso -mléko -vejce - nápoje – studené, teplé - příjem, nákup, uchovávání a skladování potravin a nápojů - nápoje – studené, teplé - příjem, nákup, uchovávání a skladování potravin a nápojů	
---------------------------------------	--	--

Ročník: **2.**

Počet hodin v ročníku: **33**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák - navrhne použití vhodných surovina uvede technologické postupy pro přípravu pokrmů; - popíše opracování a úpravu suroviny pro daný pokrm; - vysvětlí přípravu pokrmů z polotovarů podle údajů na obalu; - objasní vybrané pokrmy teplé a studené kuchyně podle receptury; -popíše přípravu různých druhů příloh; - definuje přípravu běžných teplých nápojů; - vyjmenuje zásady správného uchovávání a ohřívání pokrmů; -vysvětlí postup při zamrazování a uchovávání mražených potravin a pokrmů a jejich regeneraci; - uvede zásady správného dodržování hygieny a po řádku na pracovišti;	1.	Technologie přípravy pokrmů - příprava a předběžná úprava surovin – základní tepelné úpravy pokrmů - technologické postupy přípravy vybraných pokrmů: -polévky, hnědé, bílé -přílohy -bezmasé pokrmy Pokrmy z: - hovězího masa - vepřového masa - ryby - kuřecího masa - uchovávání potravin a pokrmů – regenerace zchlazených a zmražených potravin a pokrmů - teplé nápoje	33

Ročník: 3.

Počet hodin v ročníku:30

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - uvede příklady nesprávných stravovacích návyků a vysvětlí jejich vliv na zdraví; - objasní podstatu racionální (zdravé) a léčebné výživy; - aplikuje zásady racionální výživy dětí a dospělých, navrhne příklady vhodných a nevhodných potravin a pokrmů;	1.	Výživa člověka - zásady správné (racionální) výživy a stravovacích návyků - pyramida zdravé výživy - diferencované stravování - směry ve výživě - racionální a léčebná výživa - druhy diet - vliv stravování na zdraví člověka - civilizační choroby	16
Žák: - popíše použití stolního inventáře podle jeho určení, ošetřování a udržování, - dbá na estetickou úpravu stolů a podávání pokrmů a nápojů - definuje techniku jednoduché obsluhy včetně bezpečného a etického podávání pokrmů a nápojů osobě se ztíženou mobilitou nebo malým dětem; - objasní na příkladech pravidla kulturního stolování a časté chyby proti etiketě.	2.	Základy stolování - zásady stolničení (inventář, prostírání a úprava stolu, zásady obsluhy) - pravidla a zvyklosti stolování	14

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: PSYCHOLOGIE

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 30

Učební osnova předmětu

PSYCHOLOGIE

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Předmět je zařazen ve 3. ročníku, kdy navazuje na učivo předmětu Základy pečovatelsství. Cílem předmětu je poskytnout žákům základní poznatky z psychologie, zejména ve vztahu ke komunikaci ve službách. Žáci se seznamují s druhy komunikace a osvojují si komunikační dovednosti. Zdůrazňována je nutnost rozvoje osobních předpokladů pro práci ve službách, jako jsou ochota, slušnost, spolehlivost, poctivost, odpovědnost a pozitivní vztah k lidem. Cílem předmětu je také vedení žáka k poznávání vlastní osobnosti.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Základy pečovatelsství obsahový okruh Komunikace v sociálních službách, osobnost pracovníka sociálních služeb.*

Výuka je zaměřena jednak na osvojení základních poznatků, jednak na praktické komunikační dovednosti, prohloubení základů společenského chování, rozvíjení kladných vlastností osobnosti, projevujících se ve vztahu k zákazníkům. Obsahem učiva jsou základní poznatky zejména z psychologie osobnosti, sociální psychologie a komunikace.

Obsah předmětu je propojen s předměty *Odborný výcvik, Občanská nauka, Základy pečovatelsství.*

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Metody: výklad a narativní výklad, diskuse, rozbor situací, práce s texty, videoukázkami, skupinová práce a metody aktivního sociálního učení, referáty, samostatná práce, prožitkové metody jako jsou simulace situací a hraní rolí.

Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, ovládat práci s textem, umět vyhledávat a zpracovávat informace.

Kompetence k řešení problémů, porozumět zadání úkolu nebo rozpoznat jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému a samostatně nebo s vedením jiných lidí navrhnout způsob řešení.

Komunikativní kompetence, formulovat srozumitelně své myšlenky. Naslouchat pozorně druhým, tzn. vyjadřovat se přiměřeně k tématu diskuse.

Personální a sociální kompetence, pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatnění hodnot demokracie.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Realizovaná průřezová témata jsou realizována rozptýleně v logických souvislostech.

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti sebezpoznání, komunikace verbální i neverbální, jednání s lidmi, hledání konsensuálních řešení, předcházení problémům vhodným jednáním. Zahrnuty jsou oblasti osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, procvičovány situace, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život, odpovědnému rozhodování, vyhledávání a hodnocení potřebných informací pro profesní uplatnění, znalosti svých práv i povinností.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: **3.**

Počet hodin v ročníku: **30**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák - definuje pojem a význam psychologie - charakterizuje jednotlivé etapy vývoje a životního cyklu člověka a psychologické zvláštnosti vybraných typů klientů - dokáže porozumět psychickým změnám a zvláštnostem u lidí handicapovaných, seniorů a nemocných	1.	Psychologie v práci pečovatele Význam psychologie Změny v životě člověka (vývojové, zdravotní, sociální) Osobnost klienta Psychologické zvláštnosti u lidí handicapovaných a nemocných	8
- definuje předpoklady pro výkon povolání - vysvětlí význam, obsah a smysl etických zásad - užívá základní dovednosti potřebné pro učení, sebepoznání, sebevýchovu - popíše své postavení v týmu a zásady spolupráce s dalšími pomáhajícími profesionály v zájmu klienta v multidisciplinárním týmu - objasní zásady duševní hygieny a uvede příklady relaxačních technik a metod	2.	Osobnost pracovníka sociálních služeb Předpoklady pro výkon povolání Etické zásady Formování osobnosti pečovatele, seberegulace, sebehodnocení, Týmová práce Sociální konflikt, řešení konfliktů Syndrom vyhoření, zásady duševní hygieny	8
- uplatňuje principy a normy kulturního chování a vyjadřování - řeší vhodným způsobem různé komunikativní situace, - používá základní techniky neverbální komunikace a asertivity - dokáže navázat kontakt s klientem a správně ho oslovit, komunikovat s klientem - uplatňuje zásady komunikace se smyslově, psychicky a tělesně handicapovanými osobami a dětmi - vysvětlí, u kterých klientů je potřebná alternativní komunikace, a jak ji zajistit	3.	Komunikace v sociálních službách Společenské chování a kulturní vyjadřování Pojem komunikace, dělení, bariéry Fáze kontaktu Komunikativní dovednosti, rozhovor, aktivní naslouchání, kladení otázek Zásady asertivity Komunikace s jednotlivcem (dospělým i dítětem), se skupinou	14

- osvojil si zásady komunikace a jednání s OZP, včetně osob, jejichž projevy chování kladou vyšší nároky na péči		Zvládání nepříjemného nebo apatického klienta Zásady komunikace a jednání s OZP, včetně osob, jejichž chování klade vyšší nároky na péči Alternativní komunikace	
--	--	--	--

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: TECHNOLOGIE

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 126

Učební osnova předmětu

TECHNOLOGIE

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné k provádění úklidu v sociálních, ubytovacích a jiných zařízeních, poskytnout vědomosti a dovednosti o technologických postupech používaných při praní a žehlení prádla, oděvů a bytových doplňků, a také získají vědomosti o základních textilních materiálech používaných při šití prádla a bytových doplňků. Cílem výuky je, aby se žáci dokázali plnohodnotně zapojit do práce v provozu.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti: *Úklidové práce, Praní a žehlení prádla a Šití a opravy prádla a bytových doplňků*. Tvoří mezipředmětové vztahy s Odborným výcvikem a Základy pečovatelských služeb.

Učivo je rozděleno do tematických celků v prvním, druhém a třetím ročníku. Žáci se seznámí s přípravky používanými při úklidu, s jejich vlastnostmi a naučí se je vhodně používat. Dále se seznámí se stroji, které budou při úklidu obsluhovat a používat. Žáci se naučí zorganizovat si práci, dodržovat pořádek na pracovišti a provádět základní údržbu šicího stroje. V oblasti Praní a žehlení prádla se seznámí s používanými přípravky na praní prádla a technickým vybavením, které budou při praní a žehlení obsluhovat.

Žáci se naučí organizovat si práci, dodržovat technologické postupy, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany životního prostředí a zdravotně-hygienické předpisy.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Výuka předmětu Technologie je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Při vyučování se uplatňuje hlavně zásada názornosti. Využívají se k tomu metodické pomůcky, aktuální ukázky uplatňované v praxi, řešení modelových situací, internet. Žáci porovnávají své zkušenosti pracovních postupů z praxe i z domova. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se

individuální přístup vzhledem k tomu, že se jedná o obor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci jsou motivováni různými aktivizačními metodami.

Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Hodnocení žáků

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál, příspěvková organizace. Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjen pozitivní vztah k učení a vzdělávání, volba adekvátní techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, vytváří si sám vhodný studijní režim a podmínky, ke svému učení využívá různé informační zdroje, včetně svých zkušeností a zkušeností jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k porozumění zadání úkolu nebo rozpoznání jádra problému, získá informace k řešení problémů a samostatně nebo s vedením jiných lidí navrhnul způsob řešení. Žák je veden ke spolupráci při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence, ve výuce je kladen důraz na srozumitelné formulování myšlenek, naslouchání druhým, přiměřené vyjadřování účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných, různé způsoby prezentace a sebeprezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu a podílení se na realizaci společných pracovních a jiných činností, žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly, posuzují reálně své fyzické a duševní možnosti a odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, žák je veden k tomu, aby jednal odpovědně a samostatně nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu, dodržoval zákony, respektoval práva a osobnost druhých lidí a oprostil se od nesnášenlivosti, xenofobie a diskriminace.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Digitální kompetence

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje a aplikace, které jsou specifické pro jejich odborné zaměření;

- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro plnění základních odborných úkolů;
- vedeme žáky k používání digitálních technologií při vytváření základní odborné dokumentace.

Realizovaná průřezová témata:

Člověk a životní prostředí, žáci jsou vedeni k tomu, aby si osvojili základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním i profesním jednání.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život a je motivován k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní i profesní rozvoj.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 1.
Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
- vysvětlí, které vlastnosti jsou důležité pro práci s klienty; - zná zásady BOZP a PO, které jsou důležité při úklidových pracích; - vyjmenuje požadavky, které jsou kladeny na osobní hygienu a pracovní oděv; - vybere pro daný druh úklidu materiál a vhodné chemické a dezinfekční úklidové prostředky a potřebné pomůcky; - dodržuje správné dávkování úklidových prostředků; - používá ochranné pracovní pomůcky; - při manipulaci s úklidovými prostředky dodržuje zásady BOZP a PO; - dbá na hospodárné a ekologické využívání úklidových prostředků a jejich bezpečnou likvidaci po skončení jejich životnosti; - objasní správné třídění a nakládání s druhotnými odpady, identifikuje používané označení;	1.	Úklidové práce: - Základní pojmy - Pracovník v sociálních zařízeních - Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci - Hlavní zásady provádění úklidu Úklidové prostředky a pomůcky - Úklidové pomůcky - Úklidové prostředky - Dezinfekce při úklidových pracích - Třídění a nakládání s druhotnými odpady	11

- seznámí se s provozem; - osvojí si zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; - vyjmenuje rizika související s výkonem práce; - charakterizuje jednotlivé druhy prádlových a bytových textilií a uvede jejich vhodné použití; - rozlišuje textilie podle materiálu (původu vlákna) a způsobu výroby, vlastností, vzhledu a omaku; - vyjmenuje prvky drobné textilní a technické přípravy a charakterizuje je; - určí vhodnost použití jednotlivých druhů drobné textilní a technické přípravy při zhotovování a opravách prádla a bytových doplňků;	2.	Šití a opravy prádla a bytových doplňků: - Seznámení s provozem - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci Prádlové a bytové textilie a drobná příprava: - Rozdělení a vlastnosti textilií pro zhotovování prádla a bytových doplňků - Drobná textilní příprava - Drobná technická příprava	11
- charakterizuje používané přípravky na praní prádla a oděvů z hlediska jejich určení, technologického postupu praní a působí v průběhu aplikace; - zvolí vhodný přípravek pro daný druh prádla a v souladu s doporučením výrobce a zvoleným technologickým postupem; - vysvětlí a provede správné dávkování přípravků podle doporučení výrobce; - dodržuje bezpečnostní předpisy a ochranná opatření při práci s přípravky a při jejich uskladnění; - dbá na hospodárné a ekologické využívání přípravků na praní a jejich bezpečnou a ekologickou likvidaci ;	3.	Praní a žehlení prádla: Přípravky na praní prádla a oděvů - Prací prášky - Avivážní, bělicí, škrobící a dezinfekční přípravky - Bezpečnost práce - Bezpečná manipulace s přípravky	11

Ročník: 2.
Počet hodin v ročníku: 33

- Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: - vysvětlí zásady správné manipulace s úklidovými	1 Úklidové práce: Úklidové pomůcky a stroje	11

pomůckami a stroji a jejich ukládání; - používá úklidové stroje a zařízení v souladu se zásadami jejich obsluhy a při manipulaci s nimi dodržuje bezpečnostní předpisy; - provádí běžnou údržbu a čištění používaných pomůcek, strojů a zařízení;		- Vysavač, mopy, myčka na nádobí, šamponovač, elektrické mycí a leštící stroje - Obsluha a základní údržba - Bezpečné pracovní postupy při práci	
- ovládá technologický postup ručního šití; - dokáže popsat jednotlivé kroky a zásady správného šití; - vyjmenuje potřebné pomůcky k šití; - dokáže rozpoznat a popsat různé druhy ručních stehů a dírek; - určí podle použití druhy stehů a dírek; - vysvětlí princip strojového šití a postup práce na šicím stroji; - dokáže vyjmenovat základní modely šicích strojů; - vysvětlí správný postup čištění šicího stroje; - vyjmenuje potřebné pomůcky k čištění a odstranění jednoduchých závad na šicím stroji; - uvede příklady možných závad a popíše odstranění, popíše správné ergonomické návyky při šití na šicím stroji; - uvede pracovní postupy při drobných opravách prádla;	2	Šití a opravy prádla a bytových doplňků: Ruční šití - Technika ručního šití - Stehy, dírky, zapínadla Šicí stroj, strojové šití - Bezpečné pracovní postupy při práci se šicím strojem - Princip strojového šití - Modely šicích strojů - Obsluha a údržba šicího stroje - Odstraňování jednoduchých závad na šicím stroji - Ergonomické návyky při šití - Pracovní postupy při opravě prádla	11
- vysvětlí a zdůvodní postup třídění textilních výrobků pro ruční a mechanické praní; - identifikuje symboly ošetřování textilních výrobků používané výrobci z hlediska technologie praní a sušení; - třídí prádlo, oděvy a bytové doplňky podle sortimentu, druhu	3	Praní a žehlení prádla: Praní a sušení prádla, oděvů a bytových doplňků - Ruční praní prádla, oděvů a bytových doplňků - Praní v automatické pračce nebo prací lince - Sušení	11

materiálu, barevnosti a stupně znečištění; - popíše technologický postup ručního praní; - zdůvodní zvolený technologický postup praní prádla a oděvů podle druhů a stupně znečištění; - uvede příklady bezpečnostních rizik při praní a sušení a obsluhy elektrických strojů, uvede nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci;		
---	--	--

Ročník: 3.
Počet hodin v ročníku: 60

- Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: - vysvětlí rozdíly mezi denním, týdenním a generálním úklidem; - popíše pravidla úklidu v domácnosti klienta a denního nebo jednorázového úklidu v sociálním zařízení; - vysvětlí význam úklidového a dezinfekčního plánu sociálních zařízení; - popíše úklid v domácnosti v souladu s technologickými postupy a zásadami; - ovládá správné technologické postupy úklidových prací a techniky bezpečné pro své zdraví;	1 Úklidové práce: Podíl na pravidelném (denním, týdenním) a generálním úklidu a provádění jednorázového úklidu - Druhy, technologické postupy a pravidla úklidu - Úklidové práce v domácnosti - Organizace a provádění jednorázového úklidu v sociálním zařízení	30
- popíše technologický postup při šití bytových doplňků, např. závěsy, potahy, povlečení, polštářky, chňapky, dekorální předměty; - zdůvodní výběr vhodného materiálů pro zhotovení bytových doplňků – popíše, jak změřením získá potřebné rozměry bytových doplňků;	2 Šití a opravy prádla a bytových doplňků: Zhotovení bytových doplňků - Jednoduché opravy	20

- popíše technologický postup při provádění jednoduché opravy prádla, oděvů a bytových doplňků;			
- obsluhuje přístrojové a technické vybavení prádelny, při manipulaci s ním dodržuje bezpečnostní předpisy; - provádí běžnou údržbu a čištění používaného přístrojového a technického vybavení a zařízení prádelny; - popíše správný postup žehlení prádla, oděvů a jiných textilních výrobků žehličkou a volbu vhodné teploty; - popíše správný postup žehlení prádla, oděvů a jiných textilních výrobků na žehlícím stroji; - popíše zásady skládání vyžehleného prádla; - vyjmenuje zásady BOZP a PO, které musí být dodržovány při ručním i strojním žehlení, uvede příklady bezpečnostních rizik při žehlení;	3	Praní a žehlení prádla: Stroje a zařízení v prádelně Žehlení prádla, oděvů a bytových doplňků - Žehlení prádla a oděvů ručně (žehličkou) - Žehlení na žehlícím stroji	10

Učební osnova předmětu

ZÁKLADY PEČOVATELSTVÍ

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Vyučování předmětu Základy pečovatelsství vede žáky k získání teoretických vědomostí a praktických dovedností potřebných pro poskytování přímé obslužné péče klientů a jejich aktivizaci. Přípravuje žáky na práci s různými skupinami klientů, kteří vyžadují pomoc druhé osoby, a to jak v zařízeních sociálních služeb, tak v domácím prostředí. Poskytuje žákům ucelený soubor poznatků nezbytných pro celkovou orientaci v systému sociální pomoci a služeb v České republice.

Cílem vzdělávání je zejména osvojení znalostí a dovedností souvisejících s oborem s přihlédnutím k schopnostem a potřebám žáka.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Základy pečovatelsství* a tvoří mezipředmětové vztahy s Odborným výcvikem, Hygienou a epidemiologií, Psychologií a Zdravovědou.

Učivo je rozděleno do tematických celků ve třech ročnících. V prvním ročníku a druhém ročníku zahrnuje problematiku přímé obslužné péče o klienty dospělé, o děti a o chronicky nemocné a postižené, dodržování pracovních postupů a zásad. Dále pak historie Základy pečovatelsství, etické zásady práce pečovatele a práva klientů. V třetím ročníku se seznámí se způsoby a systémem poskytování sociálních služeb, zvláště seniorům a klientům se zdravotním postižením. Naučí se využívat poznatky z psychologie, které jsou důležité při jednání s lidmi, při řešení problémů v mezilidských vztazích v osobním i pracovním životě, k snazšímu pochopení sebe sama i motivů jednání druhých a také k rozvoji vlastní osobnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Výuka předmětu Základy pečovatelsví je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Při vyučování se uplatňuje hlavně zásada názornosti. Využívají k tomu metodické pomůcky, aktuální ukázky uplatňované v praxi, řešení modelových situací. Výuka probíhá kontinuálně, získané vědomosti a dovednosti se periodicky procvičují a navazují na procvičování v Odborném výcviku. Žáci porovnávají své zkušenosti pracovních postupů z praxe i z domova. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální přístup. Žáci jsou motivováni aktivizačními metodami. Žáci plní praktické úkoly formou cvičení, samostatné práce pomocí informačních a komunikačních technologií.

Výuka Základy pečovatelsví je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Součástí výuky jsou cvičení a besedy na vybraná témata týkající se zdraví. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální. K výuce je využívána učebnice s doložkou MŠMT ČR. Žákům je rovněž k dispozici ve školní knihovně řada publikací týkajících se problematiky zdraví a nemocí. V rámci výuky jsou realizovány odborné exkurze.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjeno sebezpoznání žáka, volba techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, žák je veden k osvojení reflexe a sebehodnocení. V předmětu žák pracuje s textem, vyhledává a zpracovává informace. Zná možnosti dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k řešení problémů, získávání informací a jejich hodnocení, navrhuje možné postupy a předvídá důsledky jednání. Při práci spolupracuje s ostatními.

Komunikační kompetence, ve výuce je kladen důraz na kultivaci úrovně vyjadřování, různé způsoby prezentace a sebe prezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu, žáci volí postup při plnění úkolů podle individuálního zájmu. V modelových situacích žák řeší konflikty pomocí rozdílných strategií, jejichž účelnost a důsledky pak hodnotí. Hodnotí projevy chování ve vztahu ke zdraví i mezilidským vztahům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, v předmětu je zdůrazňován význam tolerance

v soužití odlišných osobností, kultur, pohlaví a názorů. Nutnost respektování zákonů, morálních zásad a nepřijatelnost zneužívání a omezování práv druhých lidí současně se zachováním vlastní důstojnosti a identity.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Realizovaná průřezová témata:

Jsou realizovaná rozptýleně v logických souvislostech.

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti sebepoznání, komunikace verbální i neverbální, jednání s lidmi, hledání konsensuálních řešení, předcházení problémům vhodným jednáním.

Člověk a životní prostředí, žáci jsou vedeni k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, procvičovány situace, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život, odpovědnému rozhodování, vyhledávání a hodnocení potřebných informací pro profesní uplatnění, znalosti svých práv i povinností. Žáci mají příležitosti k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu.

Člověk a digitální svět, žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií jak při vzdělávání, tak při výkonu povolání.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 1.

Počet hodin v ročníku: 82,5

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - srovná, jak vypadala péče o sociálně potřebné v minulosti - dokáže popsat, jaké vlastnosti a kompetence musí mít pečovatel, popíše možnosti uplatnění v oboru - uvede základní etické zásady práce pracovníka v sociálních službách a základní práva klientů sociálních služeb, a to i ve vztahu ke kvalitě sociálních služeb	1.	Úvod do předmětu Historie Základy pečovatelsví Cíle Základy pečovatelsví, možnosti uplatnění v oboru Osobnost pracovníka sociálních služeb, kompetence Etické zásady sociální péče Práva klientů Zásady komunikace s klientem	5
- dodržuje legislativní ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	2.	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: BOZP, požární prevence	3

- uvede příklady bezpečnostních rizik, nejčastější příčiny úrazů na pracovišti a v domácnosti - vysvětlí, jak bude postupovat v případě svého pracovního úrazu nebo úrazu klienta a co má udělat zaměstnavatel		Pracovněprávní problematika BOZP Bezpečnost a ochrana zdraví klientů i pracovníků sociálních služeb Bezpečnost technických zařízení Pracovní úraz Požární prevence	
- hodnotí potřeby klienta - popíše, jak by měl vypadat pokoj pro klienta - opíše lůžko, jeho správné umístění a rozměry - vyjmenuje, co patří k základnímu vybavení lůžka - popíše všechna pomocná zařízení a pomůcky doplňující lůžko - popíše péči o lůžko, prádlo, popř. další osobní věci klienta, dbá na čistotu, úpravnost a bezpečnost životního prostředí klientů - dbá na čistotu a upravenost prostředí - popíše péči o lůžko s klientem a bez klienta	3.	PŘÍMA OBSLUŽNÁ PÉČE O KLIENTA (<i>poskytování pomoci a péče mobilnímu a imobilnímu dospělému klientovi a jeho prostředí</i>) Potřeby klientů Druhy potřeb a jejich hierarchie Pokoj a úprava lůžka pro klienta Uspořádání pokoje pro klienta Typy lůžek a vybavení lůžka Postupy při úpravě lůžka s klientem i bez klienta	5
- uvede význam hygieny pro klienta - definuje úkony, které patří ke klientově hygieně - ovládá postupy pro zvládání běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebepéče a soběstačnosti při oblékání, osobní hygieně, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - používá při péči o klienta techniky bezpečné pro své zdraví - ovládá postupy pro celkovou koupel klienta v koupelně - ovládá postupy pro celkovou očistu těla na lůžku - ovládá postupy pro mytí vlasů na lůžku	4.	Hygiena klienta Význam péče o hygienu klienta Celková koupel klienta v koupelně a na lůžku Mytí vlasů na lůžku Péče o dutinu ústní Péče o nehty Holení vousů Péče o čistotu uší Péče o prádlo	15

- popíše postupy péče o nehty, vousy a uši			
- ovládá postupy pro zvládnutí běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebepéče a soběstačnosti při osobní hygieně, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - zhodnotí význam péče o vyprazdňování, popíše postupy a pomůcky - používá správně a eticky vhodné pracovní a kompenzační pomůcky, ošetřuje je a dezinfikuje - popíše postupy péče o inkontinentního klienta	5.	Péče o vyprazdňování Vyprazdňování moči a stolice Inkontinence Kompenzační pomůcky	5
- ovládá postupy pro zvládnutí běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebepéče a soběstačnosti při osobní hygieně, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - vysvětlí příčiny, projevy a léčbu proleženin a dekubitů - navrhne preventivní opatření vzniku opruzenin a proleženin - popíše péči o proleženiny a opruzeniny	6.	Péče o kůži Opruzeniny Proleženiny	5
- ovládá postupy pro zvládnutí běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebepéče a soběstačnosti, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - používá při péči o klienta techniky bezpečné pro své zdraví - popíše postupy manipulace s klientem, zásady manipulace a kompenzační pomůcky - vysvětlí pojem, druhy poloh a zásady polohování - vysvětlí význam pohybu a faktory ovlivňující pohyb, poruchy pohybového aparátu	7.	Polohy a polohování Polohy Polohování a manipulace Péče o pohyb, Imobilizační syndrom Kompenzační pomůcky	9,5

- používá správně a eticky vhodné pracovní a kompenzační pomůcky, ošetřuje je a desinfikuje			
- podílí se na socializaci klienta, na přípravě a realizaci volnočasových aktivit - je schopen zajistit klientovi kontakt se společenským a přírodním prostředím - vysvětlí průběh a význam individuálního plánu	8.	Aktivizace klientů Socializace klienta Denní režim klienta Volnočasové aktivity Individuální plánování Plánování aktivit	4
- ovládá postupy pro zvládání běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebedpéče a soběstačnosti při stravování, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - sleduje příjem potravy a tekutin u klientů vyžadujících zvýšenou péči - vysvětlí zásady podávání stravy, význam diet, popíše metody hodnocení výživového stavu - rozezná příznaky poruch výživy - ovládá postupy podávání stravy mobilním a imobilním klientům, používá vhodné pomůcky - používá správně a eticky vhodné pracovní a kompenzační pomůcky, ošetřuje je a dezinfikuje - vysvětlí konceptu balance running - uvede, proč se sleduje balance tekutin a jaké pomůcky jsou potřebné k tomuto úkonu - ovládá techniku měření balance tekutin	9.	Péče o výživu Význam výživy Faktory ovlivňující výživu Zhodnocení výživového stavu Dietní systém Poruchy výživy Kompenzační pomůcky Postupy podávání stravy Balance tekutin	5
- charakterizuje projevy bolesti, metody hodnocení bolesti a doporučí postupy péče o klienta s bolestí - vysvětlí význam spánku a navrhne opatření k odstranění obtíží - objasní význam a způsoby odpočinku	10.	Péče o klienta s bolestí Význam bolesti a faktory ovlivňující bolest Typy a projevy bolesti Péče o klienta s bolestí Péče o spánek a odpočinek Význam spánku a odpočinku Poruchy spánku	5

- monitoruje příznaky změn zdravotního stavu a chování klienta v průběhu poskytované péče			
- vysvětlí, kde měříme tep a jakým způsobem, jaké jsou jeho normální hodnoty a odchylky - vyjmenuje pomůcky potřebné k měření tepu - ovládá techniku měření tepu - vysvětlí, kde měříme teplotu u dětí a dospělých, jaké pomůcky používáme - vymezí hodnoty normální a patologické - ovládá techniku měření teploty - vysvětlí, kde se měří krevní tlak, jaké jsou jeho hodnoty a odchylky - ovládá techniku měření krevního tlaku a nachystá pomůcky k tomu určené	11.	Fyziologické funkce Puls Tělesná teplota Krevní tlak Dýchání, péče o dýchání	12
- popíše jednotlivé formy léků - orientuje se v balení a označení léků, dokáže určit, které léky jsou prošlé - popíše, jak se léky správně skladují a uchovávají - vyjmenuje a objasní způsoby podání léků	12.	Léky Základní rozdělení léků Označení a uložení léků Zásady podávání léků Účinky léků Způsoby podávání léků	9

Ročník:2.
Počet hodin v ročníku: 99

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
- uvede pomůcky z jednotlivých materiálů, které se používají při péči o klienta - používá vhodné pracovní a kompenzační pomůcky - dokáže pomůcky ošetřit dle materiálu, z kterého jsou vyrobeny a dodržuje při tom zásady a postupy	1.	Péče o pomůcky Druhy pomůcek a jejich ošetřování Mechanická očista Dezinfekce	10

- vysvětlí pojem léčebná rehabilitace - vyjmenuje druhy a význam léčebné rehabilitace - zhodnotí účinky tepla a chladu na organismus - vysvětlí postupy aplikace tepla a chladu	2.	Rehabilitační ošetřování Druhy rehabilitace Léčebná rehabilitace Aplikace tepla Aplikace chladu	16
- objasní význam péče o dítě, pomoc státu - vysvětlí v čem spočívá pomoc rodině s dítětem - ovládá postupy pro zvládání běžných úkonů péče o osobu klienta, podle stupně sebepéče a soběstačnosti při oblékání, osobní hygieně, úkony provádí zručně a ohleduplně ke klientovi - ovládá postupy péče o děti do 6 let - vysvětlí význam hygieny dítěte - vyjmenuje pomůcky potřebné ke koupeli, postup při koupání, dokáže teoreticky popsat péči o pupek, kůži, oči, uši, zuby, nos, ruce a nehty - objasní, co to jsou hygienické návyky a jak se vytváří, - orientuje se, jaké kosmetické přípravky pro péči o dítě jsou na trhu - uvede, kdy se dítě přebaluje, popíše postup, druhy plenek, jejich výhody a nevýhody - vyjmenuje, co by měl obsahovat šatník novorozence a vyjmenuje zásady, kterými se řídí při oblékání - popíše zdravé prostředí dítěte - určí rytmus spánku a bdění v jednotlivých vývojových etapách - uvede podmínky pro klidný spánek dítěte	3. Čl.	PŘÍMÁ OBSLUŽNÁ PÉČE O KLIENTA PÉČE O DÍTĚ do 6 let Význam péče o dítě Vývojová období dítěte Péče státu o dítě a rodinu Péče o novorozence Charakteristika novorozence, hygiena, přebalování, výživa, zdravotní péče, pobyt venku, výbava, oblékání Péče o kojence Psychomotorický vývoj, biologické potřeby (spánek, výživa, hygiena, vyprazdňování, pohyb a denní režim), psychosociální potřeby, hra a hračky, zdravotní péče Péče o batole Psychomotorický vývoj, biologické potřeby (spánek, výživa, hygiena, vyprazdňování, pohyb a denní režim), psychosociální potřeby, hry a hračky Péče o předškoláka Psychomotorický vývoj, biologické potřeby (spánek, výživa, hygiena, vyprazdňování, pohyb a	30

- vysvětlí význam her pro dítě a vymezí nároky na hračky, vlastnosti hraček - vysvětlí co je přirozená výživa a jaké jsou její přednosti - popíše zásady, které dodržujeme při přípravě umělé výživy - určí vhodnou stravu pro dítě dle věku - vysvětlí jaké úrazy dětem hrozí a jaká je prevence úrazů - orientuje se v běžných dětských nemocech, popíše příčiny, projevy a léčbu		denní režim), psychosociální potřeby, hry a hračky Předškolní příprava Školní zralost Úrazy a nemoci dětí Úrazy dětí Nemoci dětí Očkování	
- rozliší jednotlivá postižení a uvede příklady - uvede příklady postižení vrozených a získaných - na základě získaných poznatků se dokáže postarat o dítě se zdravotním postižením - vyjmenuje instituce, které jsou určeny pro děti se zdravotním postižením - vysvětlí v čem spočívá pomoc rodině s postiženým dítětem - vysvětlí odlišnosti v péči o dítě, - - ovládá postupy pro péči o dítě do 6 let věku (zdravé i se ZP)	4.	Péče o děti se zdravotním postižením Poskytování pomoci a péče mobilnímu a imobilnímu dítěti a jeho prostředí, Dělení postižení Odlišnosti v péči o postižené dítě Instituce pro děti se zdravotním postižením Sociální pomoc a péče pro rodiny s postiženým dítětem	5
- definuje dlouhodobou péči, komu je určena, zřízení dlouhodobé péče - vysvětlí pojem akutní a chronická nemoc - definuje chronické onemocnění, uvede příklady - monitoruje příznaky změn zdravotního stavu a chování klienta v průběhu poskytované péče a informuje o nich nadřízeného pracovníka - vymezí stáří, popíše změny ve stáří, zvláštnosti chorob ve stáří, mentální poruchy ve stáří - charakterizuje péči o seniory, výživu, pohybová omezení	5.	PŘÍMÁ OBSLUŽNÁ PÉČE O KLIENTY Dlouhodobá péče Cíle a význam Zařízení dlouhodobé péče Chronická onemocnění Akutní a chronické onemocnění Chronická onemocnění 1. Péče o seniory Stárnutí Změny ve stáří Zvláštnosti chorob ve stáří Výživa ve stáří	30

- je schopen zajistit klientovi kontakt se společenským a přírodním prostředím - používá při péči o klienta techniky bezpečné pro své zdraví - rozliší sociální a zdravotní ústavní péči o seniory - vymezí, jaká péče probíhá v jednotlivých institucích a kterým seniorům je určena - uvede, jakou peněžitou pomoc dostávají senioři - posoudí odlišnosti v péči o klienta seniora, uvede problémy v péči o klienta seniora - popíše péči o klienta s vybraným chronickým onemocněním		Denní režim seniorů Péče o seniory v domácnosti Ústavní péče – domov pro seniory, hospic, penzion pro seniory, LDN Hmotné zabezpečení Aktivizace seniorů 2. Péče o chronicky nemocné Vybraná chronická onemocnění Příčiny, projevy, péče	
- popíše příznaky umírání a smrti - vysvětlí péči o umírajícího s ohledem na jeho zdravotní a duševní stav - popíše postup při péči o mrtvého - popíše úklid pomůcek a lůžka - používá při péči o klienta techniky bezpečné pro své zdraví -	6.	Paliativní péče Domácí a ústavní paliativní péče Příznaky umírání a smrti Péče o umírajícího Fáze umírání a smrti Péče o mrtvé tělo	8

Ročník: 3.
Počet hodin v ročníku: 60

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva	Počet hodin
Žák: - definuje pojmy - vysvětlí jaká je úloha státu, orgánů místní samosprávy a nevládních subjektů v oblasti sociální péče - objasní, kam se může občan obrátit o sociální pomoc - vysvětlí na příkladech, kdo je považován za klienta a sociálních služeb	1. Sociální práce - úvod Základní pojmy Sociální politika, Sociální stát Sociální zabezpečení	10

- uvede projevy závislostí a jiných sociálně patologických jevů, se kterými se může u klientů setkat - vysvětlí na příkladech formy sociálního vyloučení, uvede nástroje, kterými lze tuto problematiku řešit, a povolání, která se podílejí a mohou participovat na řešení - popíše příčiny a rizikové faktory vzniku různých situací, zejména bezdomovectví, nezaměstnanosti, závislostí, násilného chování	2.	Sociálně patologické jevy Sociální vyloučení, formy, příčiny, rizika, nástroje řešení Sociálně patologické jevy: bezdomovectví, zadluženost, nezaměstnanost, závislosti, násilné chování, šikana, kriminalita	10
- definuje cíl sociálního zabezpečení v ČR - vyjmenuje složky a účel sociálního zabezpečení - definuje pojem životní minimum, minimální mzda, chudoba - vysvětlí charakter a druhy státní sociální podpory, komu jsou určeny - vysvětlí v čem spočívá pomoc rodině s dítětem - vyhledá aktuální částky jednotlivých dávek na internetu a poradí klientovi, kde tyto dávky vyřídit a získat	3.	Sociální zabezpečení občanů Cíl a definice sociálního zabezpečení Životní minimum, existenční minimum, chudoba Sociální pojištění Státní sociální podpora Sociální pomoc Dávky soc. péče	10
- vyhledá a objasní poskytovatele sociálních služeb v místě bydliště - uvede formy sociálních služeb a typy sociálních zařízení, způsob financování sociálních služeb - popíše organizační strukturu pracoviště, které poznal v průběhu praktického vyučování - popíše účel, obsah a způsob vedení dokumentace pečovatelské služby - uvede základní etické zásady práce pracovníka v sociálních službách a základní práva klientů sociálních služeb, a to i ve vztahu ke kvalitě sociálních služeb	4.	Sociální služby Systém sociálních služeb Sociální služby v regionu Právní a ekonomický rámec sociálních služeb, financování Úřední dokumentace pečovatelské služby Kvalita sociálních služeb Etické zásady sociální péče Práva sociálních klientů Pracovněprávní problematika a požadavky na pracovníky sociálních služeb	20

- používá vhodné postupy a techniky péče o domácnost včetně zajišťování strav - popíše na příkladech, jak zajistit servisní a jiné služby klientům, jak jim pomoci v krizové situaci - vysvětlí komu je určena terénní pečovatelská služba a osobní asistence - objasní úkoly terénní pečovatelské služby a osobního asistenta - posoudí vybavení a uspořádání domácnosti z hlediska bezpečnosti klienta, doporučí prostředky pro zvýšení bezpečnosti - uvede zásady bezpečného chování v různých situacích - vede dokumentaci o poskytovaných službách - charakterizuje pracovní právní postavení a povinnosti pečovatele, osobního asistenta, pomocníka v domácnosti -	5.	Péče o domácnost klienta Domácí péče – Domácí péče Osobní asistence Pečovatelské služby Terénní práce - úklid domácnosti, péče o prádlo a oděvy - doručování, příprava a poskytování stravy - nákupy a obstarávání servisních a jiných služeb	10
--	----	---	----

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: ZDRAVOVĚDA

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 129

Učební osnova předmětu

ZDRAVOVĚDA

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu Zdravověda je získání vědomostí a dovedností o stavbě a funkci lidského těla, které jsou potřebné k péči o zdraví a k získání celoživotní odpovědnosti za zdraví. Seznámení s faktory ohrožující zdraví a se zásadami prevence onemocnění a úrazů, poskytování první pomoci. V předmětu si žáci osvojují vědomosti a dovednosti potřebné pro péči o dítě. Seznámí se se základy gerontologie a projevy stárnutí. V předmětu je zařazena první pomoc. Cílem vzdělávání je zejména osvojení znalostí a dovedností souvisejících s oborem s přihlédnutím k schopnostem a potřebám žáka.

Charakteristika učebních osnov

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Základy pečovatelsví, okruhy Přímá obslužná péče o klienty – somatologie*, vzdělávací oblasti RVP *Vzdělávání pro zdraví*, téma *Péče o zdraví – První pomoc* a tvoří mezipředmětové vztahy s Odborným výcvikem, Přípravou pokrmů, Hygienou a epidemiologií a Základy pečovatelsvím.

Učivo je rozděleno do tematických celků ve třech ročnících a zahrnuje problematiku znalostí anatomie a fyziologie lidského organismu, přehled o základních druzích onemocnění a úrazů a možnostech jejich prevence s využitím těchto poznatků v péči člověka v jednotlivých etapách lidského života. Poskytování základu první pomoci a racionální jednání v situacích osobního a veřejného ohrožení. Učivo dále zahrnuje učivo zdravého životního stylu a poruch výživy. Výuka směřuje k tomu, aby žák získané vědomosti dokázal aplikovat v praxi, běžném životě a v pracovní pečovatelské činnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému. Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů.

Metody a strategie výuky

Výuka Zdravovědy je složena z teoretických i praktických poznatků, vhodným způsobem se v žácích pěstují žádoucí postoje a návyky. Při vyučování se uplatňuje hlavně zásada názornosti. Využívá se k tomu obrazový materiál, anatomické modely, schémata, filmy, simulační hry. Součástí výuky jsou cvičení a besedy na vybraná témata týkající se zdraví. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální přístup vzhledem k tomu, že se jedná o obor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. K výuce jsou využívány učebnice s doložkou MŠMT ČR. Žákům je rovněž k dispozici ve školní knihovně řada publikací týkajících se problematiky zdraví a nemocí.

Využívají se metodické pomůcky, aktuální ukázky uplatňované v praxi, řešení modelových situací. Výuka probíhá kontinuálně, získané vědomosti a dovednosti se periodicky procvičují a rozvíjejí ve cvičné kuchyňce, kterou mají žáci k dispozici v odborném výcviku. Žáci porovnávají své zkušenosti pracovních postupů z praxe i z domova. Forma výuky je hromadná, skupinová a uplatňuje se individuální přístup. Žáci jsou motivováni různými aktivizačními metodami a soutěžení.

Součástí výuky jsou besedy s odborníky a exkurze na odborných pracovištích dle probíraného tématu.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, aktivní přístup žáka, zapojení do skupinové práce, vedení sešitu, zpracování a prezentace jednoduchých referátů, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjeno sebezpoznání žáka, volba techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, žák je veden k osvojení reflexe a sebehodnocení. V předmětu žák pracuje s textem, vyhledává a zpracovává informace.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k řešení problémů, získávání informací a jejich hodnocení, navrhuje možné postupy a předvídá důsledky jednání. Při práci spolupracuje s ostatními.

Komunikativní kompetence, ve výuce je kladen důraz na kultivaci úrovně vyjadřování, různé způsoby prezentace a sebe prezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu, žáci volí postup při plnění úkolů podle individuálního zájmu. V modelových situacích žák řeší konflikty pomocí rozdílných strategií, jejichž účelnost a důsledky pak hodnotí. Hodnotí projevy chování ve vztahu ke zdraví i mezilidským vztahům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, v předmětu je zdůrazňován význam tolerance v soužití odlišných osobností, kultur, pohlaví a názorů. Nutnost respektování morálních zásad a nepřijatelnost zneužívání a omezování práv druhých lidí současně se zachováním vlastní

důstojnosti a identity.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Digitální kompetence

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje a aplikace, které jsou specifické pro jejich odborné zaměření;
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro plnění základních odborných úkolů;
- vedeme žáky k používání digitálních technologií při vytváření základní odborné dokumentace.

Realizovaná průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti sebepoznání, komunikace verbální i neverbální, jednání s lidmi, hledání konsensuálních řešení, předcházení problémům vhodným jednáním.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, procvičovány situace, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život, odpovědnému rozhodování, vyhledávání a hodnocení potřebných informací pro profesní uplatnění, znalosti svých práv i povinností.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Ročník: 1.

Počet hodin v ročníku: **66**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - popíše stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav, používá správně českou terminologii - definuje pojmy anatomie a fyziologie - vyjmenuje vlastnosti živých organismů -	1.	ZÁKLADY BIOLOGIE ČLOVĚKA Úvod do předmětu Základní pojmy anatomie a fyziologie Vlastnosti živých organismů	3
- vysvětlí pojmy buňka a tkáň - dovede uvést rozdíl mezi buňkou živočišnou a rostlinou - nakreslí buňku a popíše její organely - vyjmenuje některé tvary buněk - uvede druhy tkání a jejich rozdělení, objasní výskyt tkání v těle	2.	Stavba organismů Buňka – bakteriální, rostlinná a živočišná Stavba a cyklus buňky Tkáň	8

- vymezí funkci kosterní soustavy - popíše vývoj kostí a růst kostí - uvede tvary kostí - popíše stavbu a spojení kostí - popíše kostru - uvede příklady onemocnění	3.	Opěrná soustava Funkce opěrné soustavy Stavba kosti Růst kosti Spojení kostí Stavba opěrné soustavy Nemoci opěrné soustavy	5
- vymezí funkci svalové soustavy - popíše stavbu svalu - objasní vlastnosti svalů a význam pohybu - pojmenuje systemiku svalů - uvede příklady onemocnění	4.	Pohybová soustava Funkce soustavy Stavba svalu Vlastnosti svalů a význam pohybu Přehled svalů lidského těla Nemoci svalové soustavy	5
- vymezí funkci a orgány oběhové soustavy - uvede složky krve a vysvětlí význam jednotlivých složek krve - popíše stavbu srdce a objasní činnost tohoto orgánu - rozliší malý a velký krevní oběh - vysvětlí rozdíly mezi cévami - popíše mízní soustavu a uvede význam - uvede příklady onemocnění	5.	Oběhová soustava Funkce oběhové soustavy Složky krve a jejich význam Srdce Velký a malý krevní oběh Cévy Nemoci oběhové soustavy Mízní soustava	10
- vymezí funkce dýchací soustavy - popíše stavbu horních a dolních cest dýchacích - objasní stavbu a funkci plic - uvede příklady onemocnění	6.	Dýchací soustava Funkce dýchací soustavy Stavba dolních a horních cest dýchacích Stavba a činnost plic Nemoci dýchací soustavy	5
- vymezí funkci trávicí soustavy - popíše stavbu a činnost trávicí soustavy - doplní a pojmenuje jednotlivé orgány - uvede příklady onemocnění	7.	Trávicí soustava Funkce trávicí soustavy Stavba a činnost jednotlivých orgánů Trávení a vstřebávání Nemoci trávicí soustavy	10
- vymezí pojem hormon a popíše činnost žláz s vnitřní sekrecí - vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí - dokáže formulovat vliv žláz s vnitřní sekrecí na organismus - uvede příklady onemocnění	8.	Soustava žláz s vnitřní sekrecí Hormony a funkce žláz s vnitřní sekrecí Anatomie a fyziologie jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí	7

		Nemoci soustavy	
- vymezí funkci močové soustavy - popíše stavbu a činnost močové soustavy - uvede příklady onemocnění	9.	Vylučovací soustava Stavba a funkce Nemoci soustavy	5
- vymezí funkci pohlavní soustavy muže i ženy - popíše stavbu mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí princip oplození a vývoj a výživu plodu v těhotenství - uvede příklady onemocnění	10.	Pohlavní soustava Anatomie a fyziologie pohlavního ústrojí muže Anatomie a fyziologie pohlavního ústrojí ženy Oplození, těhotenství a porod Pohlavně přenosné choroby Antikoncepce	8

Ročník:2.
Počet hodin v ročníku: 33

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva		Počet hodin
Žák: - popíše stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav, používá správně českou terminologii - vymezí časově období prenatální - vyjmenuje jednotlivá období lidského života - uvede co je růst a co vývoj - diskutuje na téma dědičnost	1.	Rozmnožování a vývoj jedince, dědičnost Prenatální vývoj Růst a vývoj jedince, vývojová období Dědičnost	4
- objasní principy termoregulace a možnosti jejího ovlivňování - uvede příklady onemocnění	2.	Termoregulace Řízení a význam termoregulace Poruchy termoregulace	5
- popíše druhy imunity a její význam - uvede příklady onemocnění	3.	Imunita Význam Druhy imunity Nemoci soustavy	5
- vymezí funkci nervové soustavy - popíše stavbu a činnost nervové soustavy - doplní a pojmenuje jednotlivé části - objasní průběh reflexu a rozdělí je podle druhu - uvede příklady onemocnění	4.	Soustava nervová Stavba a funkce soustavy Reflexy Centrální a periferní NS Činnost NS Nemoci soustavy	9

- vyjmenuje smyslové ústrojí a přiřadí k nim jednotlivé orgány - popíše stavbu oka, ucha a vysvětlí princip činnosti zrakového a sluchového ústrojí - rozliší čtyři základní chuťové pocity a pocity čichové - uvede příklady onemocnění	5.	Soustava smyslová Rozdělení smyslového ústrojí Anatomie a fyziologie Zrakové ústrojí Sluchově-rovnovážné ústrojí Chuťové ústrojí Čichové ústrojí Nemoci soustav	8
- vymezí funkci kůže pro organismus - popíše stavbu kůže - určí, co vnímáme kůží - uvede příklady onemocnění	6.	Ústrojí kožní Význam kůže pro organismus Stavba a funkce kůže Kožní přívěsky Nemoci soustavy	2

Ročník: 3.
Počet hodin v ročníku: 30

Výsledky vzdělávání	- Rozpis učiva		Počet hodin
- prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným - je připraven poskytnout nebo zajistit první pomoc - definuje první pomoc - vymezí cíl první pomoci - uvede, jakou rozlišujeme první pomoc podle toho, kdo ji poskytuje - vyjmenuje čísla tísňového volání a přiřadí k jednotlivým složkám - popíše, co je úraz a co je neúrazová nehoda - uvede hlavní zásady první pomoci	1.	PRVNÍ POMOC První pomoc-úvod Definice první pomoci Cíl a dělení první pomoci Instituce IZS Úrazy a neúrazové nehody Hlavní zásady první pomoci	2
- vyjmenuje druhy obvazů podle funkce - vyjmenuje druhy obvazů podle použitého materiálu - vysvětlí, jaké zásady dodržujeme při obvazování - zvolí a prakticky předvede obvazování jednotlivých částí těla	2.	Obvazová technika Druhy obvazů podle funkce Druhy obvazů podle použitého materiálu Techniky obvazování	4

- uvede příčinu mdloby a popíše prostředky první pomoci při mdlobě - definuje pojem bezvědomí a popíše první pomoc - prakticky demonstruje na modelu Rautekovu zotavovací polohu - vysvětlí příčiny šoku a popíše příznaky šoku - popíše PP při vybraných interních stavech	3.	Stavy ohrožující život Poruchy vědomí a šok Mdloba a první pomoc Bezvědomí a první pomoc Šok a protišoková opatření	3
- definuje pojem resuscitace - vysvětlí postupy resuscitace u dospělého a u dítěte prakticky demonstruje na modelu postup resuscitace	4.	Resuscitace Pojmy KPR, druhy KPR Zástava dechu a bezdeší Zástava krevního oběhu Resuscitace u dospělého a dítěte	3
- popíše příznaky a PP u vybraných interních stavů ohrožujících život	5.	Interní stavy ohrožující život	2
- vyjmenuje druhy ran podle příčiny, jakými vznikly, a uvede příklad - popíše rozsah poranění u ran povrchových, hlubokých a pronikajících - vyjmenuje rány mechanické podle toho, jakým způsobem vznikly - uvede postupy PP	6.	Poranění a rány Dělení ran podle příčiny, podle způsobu vzniku a podle rozsahu	3
- objasní, jakou poskytne první pomoc u člověka, který má cizí těleso v ráně - popíše, jakou poskytne první pomoc u člověka s cizím tělesem v oku, v uchu a v dýchacích cestách	7.	Cizí těleso-první pomoc V ráně V oku V nosu a dýchacích cestách	3
- uvede poranění kostí a kloubů - vyjmenuje rozdělení zlomenin dle rozsahu - popíše příznaky zlomenin a vykloubení - vyjmenuje zásady první pomoci při zlomeninách a	8.	Poranění kostí a kloubů Rozdělení zlomenin Příznaky zlomenin a vykloubení Ošetření poranění a zlomenin	3

vykloubení a prakticky tuto činnost předvede			
- uvede příčiny a projevy poranění - objasní rozdíl mezi úpalem a úžehem a jejich příčinu - popíše první pomoc	9.	Termické úrazy - Příčiny, projevy a první pomoc	3
- vysvětlí příčiny jednotlivých krvácení a popíše první pomoc - definuje krvácení zevní a vnitřní - vyjmenuje druhy krvácení a popíše první pomoc	10.	Krvácení Druhy krvácení Zástava krvácení Postupy PP Pneumotorax	3
- popíše význam, uložení a obsah lékárničky	11.	Lékárnička	1

Obor vzdělání: 75-41-E/01 Pečovatelské služby
Název ŠVP: Pečovatelské služby
Předmět: ODBORNÝ VÝCVIK

Platnost: od 1. 9. 2025
Forma vzdělání: denní
Počet hodin za studium celkem: 1818

Učební osnova předmětu

ODBORNÝ VÝCVIK

Pojetí předmětu:

Cíl předmětu

Cílem předmětu Odborný výcvik je připravit žáky pro provoz tak, aby si osvojili nezbytné pracovní postupy a návyky. Přípravuje žáky na práci s různými skupinami klientů, kteří vyžadují pomoc druhé osoby, a to jak v zařízeních sociálních služeb, tak v domácím prostředí. Získané teoretické vědomosti a praktické dovednosti využívá při poskytování přímé obslužné péče a jejich sociální aktivizaci. Cílem vzdělávání je zejména osvojení znalostí a dovedností souvisejících s oborem s přihlédnutím k schopnostem a potřebám žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika učiva

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti RVP – *Základy pečovatelsví, Úklidové práce, Příprava pokrmů, Šití a opravy prádla a bytových doplňků, Praní a žehlení prádla a oděvů* a tvoří mezipředmětové vztahy se základy pečovatelským, Hygienou a epidemiologií, Psychologií a Zdravovědou.

Předmět Odborný výcvik je vyučován ve třech ročnících. Učivo je rozčleněno do tematických celků. Výuka je organizována tak, aby probíhala od jednoduchých pracovních postupů v nižších ročnících až po složitější pečovatelské práce v závěrečném ročníku. Odborný výcvik úzce souvisí s probíranou látkou v teoretických předmětech. Žák si osvojí správné pracovní postupy potřebné pro poskytování přímé obslužné péče a jejich sociální aktivizaci. Udržování vysokého stupně čistoty a hygieny, epidemiologických zásad, bezpečnosti a ochrany zdraví pečovatelských i uživatelů služeb v sociálních zařízeních a domácí péči, při provozu v kuchyni, úklidových pracích, prádelnách a pracovních úkonech v šicích dílnách. Seznámí se stroji, zařízeními a pomůckami, které budou obsluhovat a používat. Naučí se organizovat si práci, dodržovat technologické postupy, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví práci, ochrany životního prostředí a zdravotně-hygienické předpisy. Jsou vedeni k tomu, aby s klienty jednali taktně, s úctou a empatií, chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů a preferencí

Cílem předmětu je vést žáka k ocenění hodnot důležitých pro život ve společnosti, jako jsou tolerance, odpovědnost, pravda a morálka. Vytváření postojů založených na respektu a úcty k druhým lidem i sobě samému.

Seznámit žáka se strategiemi řešení problematických situací bez omezování práv a svobod jiných za přiměřeného a účelného prosazení svých zájmů. Naučit se tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech, být schopen vykonávat povolání a pracovní činnosti, pro které byl připravován.

Metody a strategie výuky

Výuka předmětu probíhá v prostorách školních dílen a na pracovištích zaměřených na kuchyňský, prádelenský, úklidový, šicí a pečovatelský provoz. Výuka probíhá skupinově nebo individuálně formou instruktáže, zadáním samostatné nebo skupinové práce. Žák pracuje se cvičným materiálem, pomůckami a prostředky, zároveň se učí organizovat práci, ovládat správné technologické postupy a dodržovat bezpečnost při práci.

V rámci výuky jsou realizovány exkurze.

Hodnocení žáků

Výsledky žáka jsou hodnoceny v průběhu školního roku, klasifikací v kombinaci se slovním hodnocením a sebehodnocením.

Hodnocení vychází z ústního i písemného zkoušení dílčích témat (cvičení, testy). Součástí hodnocení je pozorování žáka při práci, jeho chování a aktivní přístup, zapojení do skupinové práce, schopnost sebehodnocení žáka, hodnocení stupně osvojení učiva, schopnosti aplikovat učivo, stupeň samostatnosti, úroveň vyjadřování, vystupování, plnění úkolů.

Kritéria hodnocení vychází z Hodnocení výsledků vzdělávání žáků SOŠ Bruntál.

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení, je rozvíjeno sebezpoznání žáka, volba techniky učení, vytváření studijního režimu a podmínek k učení, žák je veden k osvojení reflexe a sebehodnocení. V předmětu žák pracuje s textem, vyhledává a zpracovává informace.

Kompetence k řešení problémů, žák si osvojuje strategie vhodné k řešení problémů, získávání informací a jejich hodnocení, navrhuje možné postupy a předvídá důsledky jednání. Při práci spolupracuje s ostatními.

Komunikativní kompetence, ve výuce je kladen důraz na kultivaci úrovně vyjadřování, různé způsoby prezentace a sebezprezentace, rozvoj dovednosti naslouchání. Zpracovává jednoduché texty na běžná témata.

Personální a sociální kompetence, ve výuce jsou vytvářeny podmínky pro práci v týmu, žáci volí postup při plnění úkolů podle individuálního zájmu. V modelových situacích žák řeší konflikty pomocí rozdílných strategií, jejichž účelnost a důsledky pak hodnotí. Hodnotí projevy chování ve vztahu ke zdraví i mezilidským vztahům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí, v předmětu je zdůrazňován význam tolerance v soužití odlišných osobností, kultur, pohlaví a názorů. Nutnost respektování morálních zásad a nepřijatelnost zneužívání a omezování práv druhých lidí současně se zachováním vlastní důstojnosti a identity.

Kompetence k pracovnímu uplatnění, žák je veden k aktivnímu přístupu k práci i životu, získává představu o požadavcích na výkon profese, možnostech uplatnění a dalšího rozvoje svých možností.

Realizovaná průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti, v předmětu jsou rozvíjeny dovednosti sebepoznání, komunikace verbální i neverbální, jednání s lidmi, hledání konsensuálních řešení, předcházení problémům vhodným jednáním.

Člověk a svět práce, učivo je voleno s ohledem na výkon profese, procvičovány situace, kdy je žák veden k odpovědnosti za vlastní život, odpovědnému rozhodování, vyhledávání a hodnocení potřebných informací pro profesní uplatnění, znalosti svých práv i povinností.

Digitální kompetence

- učíme žáky používat jednoduché digitální nástroje a aplikace, které jsou specifické pro jejich odborné zaměření;
- podporujeme žáky při využívání digitálních technologií pro plnění základních odborných úkolů;
- vedeme žáky k používání digitálních technologií při vytváření základní odborné dokumentace.

Uplatnění absolventa:

Absolvent se uplatní jako pracovník sociálních služeb v ambulantních nebo pobytových zařízeních a v terénních službách, zejména při poskytování přímé obslužné a asistentské péče klientům, při zajišťování chodu domácnosti klientů nebo pomoci rodinám s péčí o dítě. Především se uplatní na pozici pracovník v sociálních službách, osobní asistent, pomocník v domácnosti.

Dále se může uplatnit v úklidových službách, ubytovacích aj. sociálních zařízeních, v kuchyních při výkonu pomocných prací, při šití a opravách prádla a bytových doplňků, při praní a žehlení prádla. Má předpoklady pro samostatné poskytování služeb soukromým osobám při zajišťování péče o domácnost a děti.

V souladu s přílohou č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, absolvent tohoto oboru vzdělání nemusí naplnit požadavek absolvování kvalifikačního kurzu.

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:

Rozdělení hodin vzdělávacích oblastí do OV

Vzdělávací oblast	1. Ročník	2. Ročník	3. Ročník	Celkem studium za
Pečovatelství	351	351	371	1073
Úklidové práce	42	42	42	126

Příprava pokrmů	99	99	91	289
Šití a opravy prádla a bytových doplňků	60	60	77	197
Praní a žehlení prádla a oděvů	42	42	49	133
Celkem v ročníku	594	594	630	1818

Ročník: 1.
Počet hodin v ročníku: 594

Výsledky vzdělávání		Rozpis učiva	
Žák: -dodržuje legislativní ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; -vysvětlí na příkladech požadavky na hygienu v sociálních zařízeních, uvede příklady infekčních nákaz a popíše způsoby jejich prevence; -seznámí se s jednotlivými provozy, organizací, náplní předmětu; -dodržuje zásady osobní hygieny a používá ochranné pomůcky;		1 Pečovatelské služby 1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, základy hygieny a epidemiologie -hygiena a prevence nákaz v sociálních službách -bezpečnost a ochrana zdraví klientů i pracovníků sociálních služeb -bezpečnost technických zařízení	12
-charakterizuje etické zásady, vlastnosti a práci pečovatele; -popíše stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav; -používá správně českou terminologii; -charakterizuje jednotlivé etapy vývoje a životního cyklu člověka a psychologické zvláštnosti vybraných typů klientů;		1.2 Přímá obslužná péče o klienty -základy biologie člověka -poskytování pomoci a péče mobilnímu a imobilnímu klientovi (dospělému i dítěti) -péče o prostředí klienta -vývojové a zdravotní změny v životě člověka, osobnost klienta	291

-ovládá postupy pro zvládání běžných úkonů péče o osobu klienta podle stupně sebezpečí a soběstačnosti, pomoc při oblékání, osobní hygieně a stravování (včetně krmení); úkony provádí bezpečně, zručně a ohleduplně ke klientovi; -pečuje o jednotlivé části těla a zajišťuje celkovou hygienu klienta -používá při péči o klienta techniky bezpečné pro své zdraví; -pečuje o lůžko, prádlo, popřípadě další osobní věci klienta, dbá na čistotu, úpravnost a bezpečnost životního prostředí klientů;			
-používá vhodné postupy a techniky péče o domácnost včetně zajišťování stravy podle požadavků klienta; -posoudí vybavení a uspořádání domácnosti z hlediska bezpečnosti klienta, doporučí prostředky pro zvýšení bezpečnosti; -popíše na příkladech, jak zajistit servisní a jiné služby klientům.		1.3 Péče o domácnost -úklid domácnosti, péče o prádlo a oděvy -doručování, příprava a poskytování stravy -nákupy a obstarávání servisních a jiných služeb	48
Žák: -vybere pro daný druh úklidu materiál a vhodné chemické a dezinfekční úklidové prostředky a potřebné pomůcky; -dodržuje správné dávkování úklidových prostředků; -používá ochranné pracovní pomůcky; -při manipulaci s úklidovými prostředky dodržuje zásady BOZP a PO; -dbá na hospodárné a ekologické využívání úklidových prostředků a jejich bezpečnou likvidaci po skončení jejich životnosti;		2 Úklidové práce 2.1 Úklidové prostředky a pomůcky	12

Objasní správné třídění a nakládání s druhotnými odpady, identifikuje používané označení;			
-vysvětlí rozdíly mezi denním, týdenním a generálním úklidem; Popíše pravidla úklidu v domácnosti klienta a denního nebo jednorázového úklidu v sociálním zařízení; -vysvětlí význam úklidového a dezinfekčního plánu sociálních zařízení; Provádí úklid v domácnosti v souladu s technologickými postupy a zásadami;		2.3 Podíl na pravidelném (denním, týdenním) a generálním úklidu a provádění jednorázového úklidu -druhy, technologické postupy a pravidla úklidu -úklidové práce v domácnosti -organizace a provádění jednorázového úklidu v sociálním zařízení	30
Žák: -popíše vybavení kuchyně a skladů potravin; -obsluhuje technologická zařízení ve výrobním středisku, ošetřuje je a zabezpečuje po ukončení práce; -při manipulaci s nimi dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární ochrany; -správně používá inventář, ošetřuje ho a udržuje; -uveďte příklady bezpečnostních rizik při pracích v kuchyňském provozu, nejčastějších příčin úrazů a jejich prevence; -udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje hygienické požadavky;		3. Příprava pokrmů 3.1 Výrobní středisko - základní členění a vybavení kuchyně; -dělení a základní vybavení skladů potravin; -technologická zařízení ve výrobním středisku; -hygienické požadavky na přípravu pokrmů	6
-zvolí a použije vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu pokrmů; -opracuje a upraví suroviny pro daný pokrm; -připraví pokrmy z polotovarů podle údajů na obalu; -připraví vybrané pokrmy teplé a studené kuchyně podle receptur;		3.4 Technologie přípravy pokrmů -příprava a předběžná úprava surovin -základní tepelné úpravy pokrmů -technologické postupy přípravy vybraných pokrmů -teplé nápoje	93

-připraví různé druhy příloh; -připraví běžné teplé nápoje; -správně uchovává a ohřívá pokrmy; -vysvětlí postup při zamrazování a uchovávání mražených potravin a pokrmů a jejich regeneraci; -dodržuje hygienu a pořádek na pracovišti;			
Žák: -charakterizujete jednotlivé druhy prádlových a bytových textilií a uvede jejich vhodné použití; -rozdělí textilie podle materiálu (původ vlákna) a způsobu výroby, vlastností, vzhledu a omaku; -vyjmenuje prvky drobné textilní a technické přípravy a charakterizuje je; -určí vhodnost použití jednotlivých druhů drobné textilní a technické přípravy při zhotovování a opravách prádla a bytových doplňků;		4 Šití prádla a bytových doplňků 4.1 Prádlové a bytové textilie a drobná příprava -rozdělení a vlastnosti textilií pro zhotovování prádla a bytových doplňků -drobná textilní příprava -drobná technická příprava	6
-ovládá techniku ručního šití, používá vhodné pracovní pomůcky; -šije jednotlivé druhy stehů, dírek a zapínadel podle stanovených pracovních postupů a ví, na který výrobek je použije;		4.2 Ruční šití -technika ručního šití -stehy, dírky, zapínadla	6
-vysvětlí princip strojového šití a postup práce na šicím stroji; -šije různé druhy švů, záševků, záhybů, rohy a dírky, přišívá knoflíky, aplikace; -má správné ergonomické návyky při šití (držení těla a ekonomičnost pohybů); -vybere materiál vhodný pro zhotovení bytových doplňků; -změřením získá potřebné rozměry bytových doplňků; -ušije bytové doplňky (např. závěsy, potahy, povlečení, polštářky,		4.3 Šicí stroj, strojové šití -princip strojového šití -obsluha a údržba šicího stroje -drobné opravy prádla	12

chňapky, dekorační předměty) podle stanoveného technologického postupu; Provádí jednoduché opravy prádla, oděvů a bytových doplňků.			
-vybere materiál vhodný pro zhotovení bytových doplňků; -změřením získá potřebné rozměry bytových doplňků; -ušije bytové doplňky (např. závěsy, potahy, povlečení, polštářky, chňapky, dekorační předměty) podle stanoveného technologického postupu; -provádí jednoduché opravy prádla, oděvů a bytových doplňků;		4.4 Zhotovení bytových doplňků, jednoduché opravy	36
Žák: -charakterizuje používané přípravky na praní prádla a oděvů z hlediska jejich určení, technologického postupu praní a působení v průběhu aplikace; -zvolí vhodný přípravek pro daný druh prádla a v souladu s doporučením výrobce a zvoleným technologickým postupem; -vysvětlí a provede správné dávkování přípravků podle doporučení výrobce; -dodržuje bezpečnostní předpisy a ochranná opatření při práci s přípravky a při jejich uskladnění; -dbá na hospodárné a ekologické využívání přípravků na praní a jejich bezpečnou a ekologickou likvidaci;		5 Praní a žehlení prádla 5.1 Přípravky na praní prádla a oděvů -prací prášky -avivážní, bělicí, škrobící a dezinfekční přípravky -bezpečnost práce, bezpečná manipulace s přípravky	12
- vysvětlí a zdůvodní postup třídění textilních výrobků pro ruční a mechanické praní; -identifikuje symboly ošetřování textilních výrobků používané výrobcí z hlediska technologie praní a sušení;		5.2 Praní a sušení prádla, oděvů a bytových doplňků - ruční praní prádla, oděvů a bytových doplňků -praní v automatické pračce nebo prací lince -sušení	18

-třídí prádlo, oděvy a bytové doplňky podle sortimentu, druhu materiálu, barevnosti a stupně znečištění; -popíše technologický postup ručního praní; -zdůvodní zvolený technologický postup praní prádla a oděvů podle druhů a stupně znečištění; -pere prádlo a oděvy ručně, v automatické pračce nebo prací lince a dodržuje přitom správný postup; Máchá, bělí, škrobí a dezinfikuje prádlo a dodržuje přitom správný postup; -suší prádlo a oděvy volně a v sušičce a dodržuje přitom správný postup; -udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje zásady osobní hygieny; -uvede příklady bezpečnostních rizik při praní a sušení a obsluze elektrických strojů, uvede nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; -používá ochranné pracovní pomůcky;			
- žehlí prádlo, oděvy a jiné textilní výrobky žehličkou, volí vhodnou teplotu a správný postup žehlení; -žehlí prádlo a jiné textilní výrobky na žehlícím stroji; - poskládá vyžehlené prádlo podle stanovených zásad; -dodržuje zásady BOZP a PO při ručním i strojovém žehlení, uvede příklady bezpečnostních rizik při žehlení;		5.4 Žehlení prádla a oděvů a bytových doplňků - žehlení prádla a oděvů ručně (žehličkou) - žehlení na žehlícím stroji	12

Rozpis výsledků vzdělávání a učiva:
Ročník: 2
Počet hodin v ročníku: 594

Výsledky vzdělávání	Učivo	Počet hodin
Žák:	1 Pečovatelské služby	12

-dodržuje legislativní ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence; -uvede příklady bezpečnostních rizik, nejčastější příčiny úrazů na pracovišti a v domácnosti; -je připraven poskytnout nebo zajistit pomoc; -vysvětlí, jak bude postupovat v případě svého pracovního úrazu nebo úrazu klienta a co má udělat zaměstnavatel; -dodržuje při práci zásady osobní hygieny a používá ochranné pomůcky; -postupuje při používání pracovních a kompenzačních pomůcek, technických přístrojů a zařízení, jejich ošetřování nebo dezinfekci v souladu s předpisy a pracovními postupy;	1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, základy hygieny a epidemiologie -pracovněprávní problematika BOZP -bezpečnost a ochrana zdraví klientů i pracovníků sociálních služeb -hygiena a prevence infekčních nákaz v sociálních službách -bezpečnost technických zařízení	
-ovládá postupy pro zvládání běžných úkonů péče o osobu klienta podle stupně sebepéče a soběstačnosti, pomoc při oblékání, osobní hygieně a stravování (včetně krmení); -úkony provádí bezpečně, zručně a ohleduplně ke klientovi; - dokáže se orientovat v pojmech základních životních funkcí; - sleduje příjem potravy a tekutin u klientů vyžadujících zvýšenou péči; -vysvětlí odlišnosti v péči o dítě předškolního věku, ovládá postupy pro péči o dítě do 6 let věku (zdravé i se zdravotním postižením); -používá správně a eticky vhodné pracovní a kompenzační pomůcky, ošetřuje a dezinfikuje;	2.2 Přímá obslužná péče o klienty -změny v životě člověka (vývojové, zdravotní), osobnost klienta -poskytování pomoci a péče mobilnímu a imobilnímu klientovi (dospělému i dítěti) -aktivizace klientů -pomoc rodině s dítětem předškolního věku	237
-popíše na příkladech, jak zajistit servisní a jiné služby klientům, jak jim pomoci v krizové situaci;	2.3 Péče o domácnost klienta -nákupy a obstarávání servisních a jiných služeb	66

-uvede zásady bezpečného chování v různých situacích; -vede dokumentaci o poskytovaných službách;		
-uplatňuje principy a normy kulturního chování a vyjadřování; -řeší vhodným způsobem různé komunikativní situace, používá základní techniky neverbální komunikace a asertivity; -užívá základní dovednosti potřebné pro učení, sebepoznání, sebevýchovu a sebehodnocení a pro zvládání náročných pracovních a životních situací i rozvoj vlastní osobnosti;	2.4 Komunikace v sociálních službách, osobnost pracovníka sociálních služeb –komunikace s jednotlivcem (s dospělým i dítětem) a se skupinou, alternativní komunikace, zásady asertivity -formování osobnosti pečovatele (seberegulace, sebehodnocení, týmová práce)	12
-vysvětlí na příkladech, kdo je považován za klienta sociálních služeb; -uvede formy sociálních služeb a typy sociálních zařízení, způsob financování sociálních služeb; -uvede základní etické zásady práce pracovníka v sociálních službách; -vysvětlí v čem spočívá pomoc rodině; -popíše příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých situací, zejména bezdomovectví, závislosti, zadluženosti, nezaměstnanosti, násilného chování; -popíše účel, obsah a způsob vedení dokumentace pečovatelské služby.	2.5 Sociální služby -systém sociálních služeb; sociální služby v regionu -etické zásady sociální péče - úřední dokumentace pečovatelské služby	24
Žák: -vysvětlí zásady správné manipulace s úklidovými pomůckami a stroji a jejich ukládání; -používá úklidové stroje a zařízení v souladu se zásadami jejich obsluhy a při manipulaci s nimi dodržuje bezpečnostní předpisy;	2 Úklidové práce 2.2 Úklidové pomůcky a stroje - vysavač, mopy, myčka nádobí, šamponovač, elektrické mycí a lešticí stroje	12

-provádí běžnou údržbu a čištění používaných pomůcek, strojů a zařízení.		
-vysvětlí rozdíly mezi denním, týdenním a generálním úklidem; Popíše pravidla úklidu v domácnosti klienta a denního nebo jednorázového úklidu v sociálním zařízení; -vysvětlí význam úklidového a dezinfekčního plánu sociálních zařízení; Provádí úklid v domácnosti v souladu s technologickými postupy a zásadami.	2.3 Podíl na pravidelném (denním, týdenním) a generálním úklidu a provádění jednorázového úklidu -druhy, technologické postupy a pravidla úklidu -úklidové práce v domácnosti -organizace a provádění jednorázového úklidu v sociálním zařízení	30
Žák: -rozlišuje a charakterizuje potraviny -z hlediska druhů a technologického využití; -vysvětlí správný způsob skladování a ošetřování jednotlivých druhů potravin a nápojů;	3. Příprava pokrmů 3.2 Potraviny a nápoje -základní druhy potravin a nápojů -příjem, nákup, uchovávání a skladování potravin a nápojů	6
- zvolí a použije vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu pokrmů; - opracuje a upraví suroviny pro daný pokrm. - připraví pokrmy z polotovarů podle údajů na obalu; - připraví vybrané pokrmy teplé a studené kuchyně podle receptury; - připraví různé druhy příloh; -připraví běžné teplé nápoje; - správně uchovává a ohřívá pokrmy; -vysvětlí postup při zamrazování a uchovávání mražených potravin a pokrmů a jejich regeneraci; -dodržuje hygienu a pořádek na pracovišti.	3.4 Technologie přípravy pokrmů -příprava a předběžná úprava surovin -základní tepelné úpravy pokrmů -technologické postupy přípravy vybraných pokrmů -uchovávání potravin a pokrmů -regenerace zchlazených a zmražených potravin a pokrmů -teplé nápoje	93
Žák:	4 Šití prádla a bytových doplňků 4.2 Ruční šití	12

- ovládá techniku ručního šití, používá vhodné pracovní pomůcky; Šije jednotlivé druhy stehů, dírek a zapínadel podle stanovených pracovních postupů a ví, na který výrobek je použije.	-technika ručního šití -stehy, dírky, zapínadla	
-vybere materiál vhodný pro zhotovení bytových doplňků; Změřením získá potřebné rozměry bytových doplňků; -ušije bytové doplňky (např. závěsy, potahy, povlečení, polštářky, chňapky, dekorační předměty) podle stanoveného postupu; -provádí jednoduché opravy prádla, oděvů a bytových doplňků.	4.4 Zhotovení bytových doplňků, jednoduché opravy	48
Žák: - vysvětlí a zdůvodní postupy třídění textilních výrobků pro ruční a mechanické praní -identifikuje symboly ošetřování textilních výrobků používané výrobci z hlediska technologie praní a sušení; Třídí prádlo, oděvy a bytové doplňky podle sortimentu, druhu materiálu, barevnosti a stupně znečištění. Popíše technologický postup ručního praní; -zdůvodní zvolený technologický postup praní prádla a oděvů podle druhů a stupně znečištění; Pere prádlo a oděvy ručně, v automatické pračce nebo prací lince a dodržuje přitom správný postup; -máchá, bělí, škrobí a dezinfikuje prádlo a dodržuje přitom správný postup;	5 Praní a žehlení prádla 5.2 Praní a sušení prádla, oděvů a bytových doplňků -ruční praní prádla, oděvů a bytových doplňků -praní v automatické pračce nebo prací lince -sušení	12

-suší prádlo a oděvy volně a v sušičce a dodržuje přitom správný postup; -udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje zásady osobní hygieny; Uvede příklad bezpečnostních rizik při praní a sušení a obsluze elektrických strojů, uvede nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; -používá ochranné pracovní pomůcky.		
- žehlí prádlo, oděvy a jiné textilní výrobky žehličkou, volí vhodnou teplotu a správný postup žehlení; -žehlí prádlo a jiné textilní výrobky na žehlícím stroji; -poskládá vyžehlené prádlo podle stanovených zásad; -dodržuje zásady BOZP a PO při ručním i strojovém žehlení, uvede příklady bezpečnostních rizik při žehlení.	5.4 Žehlení prádla, oděvů a bytových doplňků -žehlení prádla a oděvů ručně (žehličkou) -žehlení na žehlícím stroji	30

Ročník: 3.

Počet hodin v ročníku: 630

Výsledky vzdělávání	Učivo	Počet hodin
Žák: -dodržuje legislativní ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; -uvede příklady bezpečnostních rizik, nejčastější příčiny úrazů na pracovišti a v domácnosti; -vysvětlí na příkladech požadavky na hygienu v sociálních zařízeních, uvede příklady infekčních nákaz a popíše způsoby jejich prevence; -je připraven poskytnout nebo zajistit první pomoc;	1 Pečovatelské služby 1.1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, základy hygieny a epidemiologie -pracovněprávní problematika BOZP -bezpečnost a ochrana zdraví klientů i pracovníků sociálních služeb -bezpečnost technických zařízení -hygiena a prevence infekčních nákaz v sociálních zřízeních	42

-uvede projevy závislostí a jiných sociálně patologických jevů, se kterými se může u klientů setkat; -osvojí si zásady komunikace a jednání s OZP, včetně osob, jejichž projevy chování kladou vyšší nároky na péči; -pod odborným dohledem provádí s klientem nácvik soběstačnosti (nácvik úkonů spojených s péčí o vlastní osobu, nácvik samostatného pohybu a prostorové orientace, používání kompenzačních pomůcek aj.); -je schopen zajistit klientovi kontakt se společenským a přírodním prostředím; -podílí se na socializaci klienta, na přípravě a realizaci volnočasových aktivit; - Popíše své postavení v týmu a zásady spolupráce s dalšími pomáhajícími profesionály v zájmu klienta v multidisciplinárním týmu;	1.2 Přímá obslužná péče o klienty -změny v životě člověka zdravotní a sociální -poskytování pomoci a péče mobilnímu a imobilnímu klientovi	203
-popíše na příkladech, jak zajistit servisní a jiné služby klientovi, jak jim pomoci v krizové situaci; -vede dokumentaci o poskytovaných službách;	1.3 Péče o domácnost -nákupy a obstarávání servisních a jiných služeb	42
-uplatňuje principy a normy kulturního chování a vyjadřování; -uplatňuje zásady komunikace se smyslově, psychicky a tělesně hendikepovanými osobami a s malými dětmi; -objasní zásady duševní hygieny a uvede příklady relaxačních technik a metod;	1.4 Komunikace v sociálních službách, osobnost pracovníka sociálních služeb -zvládání nepříjemného nebo apatického klienta -zásady komunikace a jednání s OZP, včetně osob jejichž projevy chování kladou vyšší nároky na péči -syndrom vyhoření, zásady duševní hygieny	42
-vysvětlí, jaká je úloha státu, orgánů místní samosprávy a nevládních subjektů v oblasti sociální péče -vysvětlí na příkladech formy sociálního vyloučení, uvede nástroje, kterými lze tuto	1.5 Sociální služby -systém sociálních služeb -pracovně právní problematika a požadavky na pracovníky sociálních služeb -právní a ekonomický rámec poskytování sociálních služeb -práva sociálních klientů	42

problematiku řešit, a povolání, která se podílejí a mohou participovat na řešení; -popíše příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti, nezaměstnanosti, závislosti, násilného chování; -objasní, kam se může občan obrátit o sociální pomoc; -uvede základní etické zásady práce pracovníka v sociálních službách a základní práva klientů, a to i ve vztahu ke kvalitě sociálních služeb; -popíše účel, obsah a způsob vedení dokumentace pečovatelské služby.	-etické zásady sociální péče -úřední dokumentace pečovatelské služby -kvalita služeb	
Žák: -vysvětlí rozdíly mezi denním, týdenním a generálním úklidem; -popíše pravidla úklidu v domácnosti klienta a denního nebo jednorázového úklidu v sociálních zařízeních; -vysvětlí význam úklidového a dezinfekčního plánu sociálních zařízení; -provádí úklid v domácnosti v souladu s technologickými postupy a zásadami;	2 Úklidové práce 2.3 Podíl na pravidelném (denním, týdenním) a generálním úklidu a provádění jednorázového úklidu - druhy, technologické postupy a pravidla úklidu -úklidové práce v domácnosti -organizace a provádění jednorázového úklidu v sociálních zařízeních	42
Žák: -uvede příklady nesprávných stravovacích návyků a vysvětlí jejich vliv na zdraví; -objasní podstatu racionální (zdravé) a léčebné výživy; -vysvětlí zásady racionální výživy dětí a dospělých, doloží příklady vhodných a nevhodných potravin a pokrmů;	3 Příprava pokrmů 3.3 Výživa člověka -zásady správné (racionální) výživy a stravovacích návyků -racionální a léčebná výživa	7

- zvolí a použije vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu pokrmů; - opracuje a upraví suroviny podle pokynů; - připraví pokrmy z polotovarů podle údajů na obalu; - připraví vybrané pokrmy teplé a studené kuchyně; - připraví běžné teplé nápoje; - udržuje pořádek na pracovišti;	3.4 Technologie přípravy pokrmů -příprava a předběžná úprava surovin -základní tepelné úpravy pokrmů -technologické postupy přípravy vybraných pokrmů -uchovávání potravin a pokrmů -regenerace zchlazených a zmražených potravin a pokrmů -teplé nápoje	77
- použije stolní inventář podle jeho určení, ošetřuje ho a udržuje; -dbá na estetickou úpravu stolu a podávaných pokrmů a nápojů; -ovládá techniku jednoduché obsluhy včetně bezpečného a estetického podávání pokrmů a nápojů osobě se ztíženou mobilitou nebo malým dětem; -objasní na příkladech pravidla kulturního stolování a časté chyby proti etiketě;	3.5 Základy stolování - zásady stolničení (inventář, prostírání a úprava stolu, zásady obsluhy) -pravidla a zvyklosti stolování	7
Žák: -vysvětlí princip strojového šití a postup práce na šicím stroji; -šije různé druhy švů, záševků, záhybů, rohy a dírky, přišívá knoflíky, aplikace; -má správné ergonomické návyky při šití (držení těla a ekonomičnost pohybů);	4 Šití prádla a bytových doplňků 4.3 Šicí stroj, strojové šití -princip strojového šití -obsluha a údržba šicího stroje -drobné opravy prádla	14
- vybere materiál vhodný pro zhotovení bytových doplňků; - změřením získá potřebné rozměry bytových doplňků; -ušije bytové doplňky (např. závěsy, potahy, povlečení, polštářky, chňapky, dekorační předměty) podle stanoveného technologického postupu; -provádí jednoduché opravy prádla a bytových doplňků.	4.4 Zhotovení bytových doplňků, jednoduché opravy	63
Žák:	5 Praní a žehlení prádla	14

-obsluhuje přístrojové a technické vybavení prádelny, při manipulaci s nimi dodržuje bezpečnostní předpisy;	5.3 Stroje a zařízení v prádelně	
-žehlí prádlo, oděvy a jiné textilní výrobky žehličkou, volí vhodnou teplotu a správný postup při žehlení; -žehlí prádlo a jiné výrobky na žehlícím stroji; -poskládá vyžehlené prádlo podle stanovených zásad; -dodržuje zásady BOZP a PO při ručním i strojovém žehlení, uvede příklady bezpečnostních rizik při žehlení.	5.4 Žehlení prádla, oděvů a bytových doplňků -žehlení prádla a oděvů ručně (žehličkou) -žehlení na žehlícím stroji	35

7. Popis materiálního a personálního zajištění výuky oboru

Personální podmínky

Předměty oboru vyučují učitelé s příslušnou aprobační a s úplnou odbornou a speciálně pedagogickou způsobilostí. Pedagogičtí pracovníci splňují vysokoškolské vzdělání příslušného směru. K dalšímu odbornému rozvoji využívají semináře a přednášky zaměřené na rozvoj pedagogických dovedností, odborné znalosti si převážně doplňují samostudiem, návštěvami výstav a veletrhů s odbornou tematikou a odbornými školeními. Odborný výcvik probíhá pod vedením učitelů odborného výcviku a na smluvních pracovištích pod dozorem instruktora.

Materiální podmínky

Základní materiální podmínky pro vedení výchovně vzdělávacího procesu jsou na velmi dobré úrovni.

Teoretické vyučování probíhá v budově školy na Krnovské ulici, výuka probíhá v kmenových učebnách a odborných učebnách, které jsou vybaveny běžnou technikou (tabule, dataprojektory, plátنا, ozvučení), kapacita učeben je 24-34 žáků. Pro výuku jazyků mají učitelé k dispozici jazykové učebny, magnetofony a počítače. Pro výuku předmětu Výpočetní technika má škola k dispozici tři počítačové učebny – první je vybavena 14 počítači (PC), druhá 20 PC a třetí 24 PC s potřebným softwarovým vybavením a připojením na internet. Na těchto učebnách probíhá rovněž výuka jiných předmětů. Výuka Tělesné výchovy probíhá v tělocvičně, školní posilovně a sportovním areálu. Vybavení tělocvičny umožňuje výuku gymnastiky, sálových her, a kondiční přípravu. Vybavení areálu umožňuje provádět všechny atletické disciplíny a míčové hry.

Praktické činnosti jsou realizovány v předmětu Odborný výcvik. Odborný výcvik se vyučuje v průběžně modernizovaných školních dílnách a na pracovištích soukromých firem dle smluv. Používají se zde nejnovější technologické postupy a metody. Žáci jsou rozděleni do skupin a pracují pod vedením učitele.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně, která umožňuje stravování 1x denně-oběd.

Organizace teoretického i praktického vyučování je řešena tak, aby žáci měli potřebné přestávky na oddech a na oběd. Pro žáky, kteří nemohou denně dojíždět na vyučování, má škola smluvně zajištěn Domov mládeže na Střední průmyslové škole a Obchodní akademii. Domov mládeže poskytuje celodenní péči o žáky. Žáci mají zajištěné celodenní stravování, jsou ubytováni ve třílůžkových pokojích. Ve volném čase mohou využívat vybavené studovny, společenské místnosti a tělocvičny.

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygiena práce

Seznámení žáků se Školním řádem a platnými řády školy probíhá každý rok na začátku školního roku a v průběhu roku před zahájením jiné činnosti. Záznam o poučení je uveden v třídní knize, pracovních denících a denících odborného výcviku.

Problematika bezpečnosti práce, hygieny práce a požární ochrany je součástí teoretického i praktického vyučování. Vychází z požadavků platných právních předpisů, zákonů, vyhlášek,

technických norem i předpisů ES pro danou oblast. Prostory, ve kterých je prováděna výuka, musí odpovídat Vyhlášce č. 410/2005 Sb.

Škola provádí technická i organizační opatření k eliminaci všech rizik spojených zejména s odborným výcvikem. Se všemi riziky jsou žáci podrobně seznámeni. Rizika, která nelze eliminovat jsou částečně řešena osobními ochrannými prostředky, tyto žáci dostávají bezplatně na základě Směrnice ředitelky a jejichž používání se důsledně kontroluje.

Problematika bezpečnosti práce je podrobně popsána v Provozním řádu teoretického i praktického vyučování, se kterým jsou žáci seznámeni. Je zpracována Metodická osnova vstupního školení bezpečnosti práce a požární ochrany pro žáky, se kterou jsou žáci seznamováni a prokazatelně poučeni vždy při úvodních hodinách jednotlivých předmětů.

V odborném výcviku dále předchází každému novému tématu proškolení z BOZP. Žáci jsou prokazatelně seznamováni s návody k obsluze jednotlivých strojů a zařízení a s místními provozně bezpečnostními předpisy.

Je podrobně stanoven systém vykonávání dozoru nad žáky při teoretickém i praktickém vyučování. Při zajištění odborného výcviku na smluvních pracovištích je problematika BOZP smluvně ošetřena v souladu s Nařízením vlády č. 108/1994 Sb.

Prevence rizikového chování

Škola má zpracovanou Strategii prevence rizikového chování, které se zaměřuje na snížení rizikového chování jako je šikanování, násilí, rasismus, zneužívání návykových látek, alkoholu a kouření. Na tuto strategii navazují Školní preventivní program, Školní program proti šikanování, které nastavují postupy v prevenci rizikového chování a postupy při výskytu rizikového chování. Tyto dokumenty jsou přílohou Školního řádu.

V rámci prevence jsou žáci ve výuce seznamováni s riziky nežádoucího chování. Do předmětů jsou zařazována témata zaměřena na problematiku alkoholu, tabakismu, návykových látek, násilí, péče o zdraví. Žáci absolvují programy zaměřené na dané oblasti, např. adaptační kurz při nástupu do prvního ročníku, přednášky na téma kriminalita, zneužívání návykových látek, rizikové sexuální chování, ochrana zdraví ženy atd.

Ve třídách je během studia diagnostikováno sociální klima a podle potřeby poté zaváděny intervenční programy na nápravu sociálních vztahů.

Při výskytu patologického chování škola postupuje podle Školního programu proti šikanování, v případě potřeby ve spolupráci s odborníky. Při projevech prekriminálního chování jsou ohrožení žáci zařazeni do individuální péče školního psychologa.

Školní preventivní program je každoročně vyhodnocován a poté je program na další rok upravován podle měnících se podmínek ve škole.

8. Charakteristika spolupráce se sociálními partnery oboru

Škola se snaží navazovat spolupráci se sociálními partnery v regionu a je předpoklad trvalého rozšiřování vzájemných kontaktů. Jedná se zejména o: zabezpečování odborného výcviku pro všechny obory vzdělání, realizaci soutěží, účast partnerů ze sféry práce při závěrečných zkouškách.

V rámci své činnosti spolupracuje škola s institucemi státní správy a samosprávy jako jsou např. Obecní úřady měst i obcí v regionu, Krajský úřad, Úřad práce v Bruntále, Policie ČR a Zdravotní ústav. Navíc škola spolupracuje s dalšími organizacemi podílejícími se na výchově a vzdělávání dětí, které v regionu působí, např. Pedagogicko psychologická poradna, Slezská diakonie, Citadela, ACET, Nadace Help in, nízkoprahové zařízení Open House, Nadace Elpis, tito pro školu zabezpečují přednášky a programy zaměřené na prevenci a eliminaci sociálně patologických jevů.

Ve škole pracuje Školská rada, která se podílí na činnosti školy, na pravidelných zasedáních je seznamována s průběhem, obsahem a podmínkami vzdělávání.

Každoročně realizujeme:

Ples školy, „Den otevřených dveří“ a mnoho dalších akcí.

Sociální partneři se přímo podílí na organizaci a realizaci závěrečných zkoušek. Jsou členy zkušebních komisí a zúčastňují se průběhu jak praktické, tak ústní část ZZ. Současně se vyjadřují k průběhu praktické zkoušky – zejména zda zadání odpovídá požadavkům praxe. Škola se snaží po konzultaci se sociálními partnery reagovat na požadavky provozu. To znamená, aby se žáci uměli orientovat v novinkách, znali nové technologie, novinky v technice atd. – uměli s nimi pracovat a zavádět je do praxe.

V rámci regionu spolupracuje škola s firmami, které se podílejí svým technologickým zázemím, moderním technickým a diagnostickým vybavením, spolu s profesní odborností pracovníků – instruktorů žáků, na jejich odborném rozvoji a profesní přípravě na povolání. Tato spolupráce je vykonávána formou individuální odborné praxe, při které se jednotliví žáci zapojují do chodu zainteresovaných firem.

Sociální partneři jsou seznámeni s koncepcí a tvorbou ŠVP a svými připomínkami se mohou aktivně podílet na zdokonalování výuky a stanovení kompetencí pro daný obor.

S dlouholetými a z hlediska zaměření školy významnými sociálními partnery, kteří se podílejí na odborné přípravě žáků školy, organizuje vedení školy setkání zástupců sociální sféry v rámci poradního sboru ředitele školy, na kterých informuje o aktivitách, záměrech, koncepci školy, diskutuje o vzájemných potřebách, s cílem zabezpečit komplexní provázanost výuky a odborné přípravy žáků.